Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1097 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 (Ն· Տ·) 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 25 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

[illegible] ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

[illegible] غلطه‌ده نورادونكيان خاننده آرهولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾԱՆՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան գանձեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » եւ օտարական թղթատարով տարեկան » »	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան Ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է· Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր·

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ· ՊՈԼԻՍ, 1 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, 1887

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՍԵՊՏ· 5ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 10 ՍԵՊՏ·)

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐՔ

Ֆերտինանտ Իշխանին Հունգարիա երթալուն, այսինքն Պուլկարիոյ գահէն հրաժարելուն զրոյցն հերքուեցաւ Սոֆիայէ· Իշխանը կը մնայ ի գլուխ իւր պաշտաման, և վերջին հեռագրաց նայելով, զորս բերաւ երեկի Սուրհանդակն, Իշխանին վիճակը բարւոքած իսկ է·

Եւ խրբ· կը ծանուցուի թէ Էրնռօթ զօրավարին պատուիրակութեան վերաբերեալ բանակցութիւնք վերջնապէս ի դերեւ ելած են· Համաձայնութիւն չկրցաւ գոյանալ Տէրութեանց մէջ, Գերմանիոյ ձեռնարկներուն հակառակ, և Բ· Դուռն որոշած լինելով գործել Տէրութեանց միջեւ միահամուռ համաձայնութիւն մը գոյանալէն ետքը միայն, իւր Բեդերսպուրկի դեսպանին ծանոյց Էրնռօթեան ծրագրին անյաջողութիւնն, և փափաք յայտնեց իմանալու Զարին նոր հայեացքը խնդրոյն վրայ· Կայս· կառավարութիւնն որոշած է ամենամեծ խոհեմութեամբ շարժիլ արդի պարագայից մէջ·

* * *

Կ· Պոլսէ առ· Թայմզ տրուած տեղեկութեանց նայելով, որոշուած է սպասել այն տեսակցութեան ելից, զոր քիչ օրէն պիտի ունենան Պիսմարք Իշխան և Քալնոքի Կոմս· Երկուքին Նախարարապետք կը զբաղին պուլկարական գործին ամեն պարագաներով· Պիտի խորհին թէ ինչ միջոցներ ձեռք առնուլ պէտք է, որպէս զի պուլկարական Իշխանապետութիւնն անկախութիւն չհրատարակէ, և թէ ինչ կերպով կարելի է Արեւելից մէջ գոհացում մը տալ Ռուսիոյ, առանց դպչելու միւս Տէրութեանց շահերուն, եւն· Օսմ· Կառավարութիւնը պիտի սպասէ եղեր որ այս զանազան կէտերու վրայ Գերմանիա եւ Աւստրիա համաձայնին· Զրուցուի թէ Բ· Դուռն Էրնռօթ զօրավարին տեղ Կոյծ փաշան պիտի ղրկէ եղեր իբրեւ «Իշխանական Տեղակալ» կամ իբրեւ «Միակ Խնամակալ»· Պուլկարական Նոր Կառավարութիւնը պատրաստութիւն կը ցուցընէ մերժելու այդպիսի անձնաւորութիւն մը, հիւսիսէն ղրկուած լինի թէ հարաւէն·

Ուստի, Թան իւր սեպտ· 9 թուով կը հաստատէ թէ առ այժմ ո՛ և է անմիջական վտանգ չսպառնար Ֆերտինանտ Իշխանին, որը Նախարարք ամենայն փութաջանութեամբ կը պարապին երկրին ներքին վարչութեան· Սերպիոյ և Պուլկարիոյ երկաթուղեաց միացման յանձնախումբը վերսկսաւ իւր աշխատութիւնները· Օսմ· արժեթղթոց Ներկայացուցիչ մը Սոֆիա հասաւ, Արև· Ռումելիի նահանգին առ Կայս· Գանձն պարտական եղած տարեկան գումարին վճարման համար· Իմաց կը տրուի թէ Իշխանապետութեան կառավարութիւնն այս խնդիրները պիտի կարգադրէ եւրոպայէն փոխառութիւն մը կնքելէ ետքը միայն, այսինքն Իշխանին ընտրութեան Տէրութեանց կողմէ ճանչուելէ ետքն· Իշխանապետութեան երկրին մէջ կատարեալ հանդարտութիւն տիրել կ'երթայ· Ոև է քաղաքական ձերբակալութիւն չի ծանուցուիր· Եթէ հանդարտութիւնը պահպանուի պաշտպան վիճակին [illegible] ետքն ալ, եթէ Սերպիա կամ Ռումանիա պաշտպանել Պուլկարը յաջող շարժում մը չկատարեն, արդի վիճակը դեռ շատ կ'երկարի Պուլկարիոյ մէջ, և չի կրնար գուշակուիլ թէ ո՛ւր պիտի յանգի այս փոքրիկ երկրի վիճակն, որ տարիներէ հետէ ի դերեւ կը հանէ եւրոպական դիւանագիտութեան բոլոր ջանքերն ու հնարքները·

Հռոմ, 7 սեպտ·

Օսսէրվաթօրէ Ռօմանօ պապական թերթը կը հերքէ այն զրոյցներ որոց նայելով Վատիկան մաս ունի եղեր Պուլկարիոյ վերջին դէպքերուն մէջ, կը յայտնէ թէ այդ օրինակ ակնարկութիւններ Վատիկանի դէմ թշնամութեան, կամ քաղաքական դիւրահաւանելի դիտումներու միայն կրնան վերագրուիլ·

—Թայմզ տղայական կը համարի Նորտ Տէյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկի այն ամբաստանութիւն թէ Ֆերտինանտ Իշխան Եւրոպայի խաղաղութիւնը խանգարել միտող Օրլէանեան դաւադրութեան մը գործիք է· Թայմզ կը հաստատէ թէ Ֆերտինանտ Իշխանին ընթացքն ուղիղ է· Պերլինի Դաշնագիրը չէր արգիլեր Պուլկարաց [illegible] բրա արքայն, սպասելով հանդերձ Տէրութեանց կողմէ վաւերացման·

Սոֆիա, 7 սեպտ·

Մի քանի օր առաջ, ֆրանսացի ուղեւոր մը Բլեֆնայի և Տիբրովիցի միջեւ աւազակներու ձեռքն ինկաւ, որք կողոպտեցին նորա 800 ֆրն· Իշխանութիւնը կը փնտռէ չարագործները·

Պաշարման վիճակին բարձուելէն և քաղաքային ազատութեան վերահաստատուելէն ի վեր, ընդդիմադիր կուսակցութեան կողմէ ո՛ և է շարժում չի ծանուցուիր· Երկիրն հանդարտ է·

—Հռոմէ կը հեռագրուի սեպտ· 7 թուով թէ «Մակեդոնիոյ և Ռումելիի մէջ ամբողջ գիւղերու կաթոլիկութիւն ընդունելուն վերաբերեալ ծայրայեղ պատմութիւնք ռուսական մեքենայութիւն մ'են լոկ»·

—Պուլկարիոյ նոր նախարարութեան կազմութիւնն ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառեց երկրին մէջ· Ամեն կողմէ հեռագրեր ուղղուեցան առ Պ· Ստամպուլով, յորդորելով զնա որ ամենայն ազդուութեամբ վարէ Պուլկարիոյ գործերը·

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԻՇԽԱՆ ՅՈՅՍԸ ՉԷ ԿՏՐԱԾ

Թայմզի Վիեննայի թղթակիցը կը հեռագրէ սեպտ· 5ին·

«Խօսակցեցայ երկու անձերու հետ որք մի քանի 'օր առաջ տեսակցեր էին Ալեքսանդր Իշխանին հետ· Նոցա կարծիքն է թէ Ալեքսանդր Իշխան կը յուսայ օր մը Պուլկարիա վերադառնալ· Իշխանն հերքեր է այն լուր թէ շնորհաւորական հեռագրեր ղրկեր է առ Ֆերտինանտ Իշխան, և ցաւ յայտներ է որ իւր ամենէն քաջ սպայից երկուքը, Բոբով և Վինարով հազարապետներն անդամակցած էին՝ Պուլկարիոյ գահը Ֆերտինանտ Իշխանին առաջարկել գնացող պուլկար պատուիրակութեան·

«Կը յիշուի թէ այս երկու սպայք, ջերմ կուսակիցք Ալեքսանդր Իշխանին, յօժարակամ չէին գացած Էպէնթալ, (Ֆերտինանտ Իշխանին ապարանքը), այլ բացարձակ հրամաններ ընդունած էին Խնամակալութենէն առ այս, և պատուիրակութեան ընկերանալով հանդերձ, պատուասիրաբար յայտնած էին Ֆերտինանտ Իշխանին թէ Նախորդ Իշխանին համար իրենց սէրն անջնջելի է· Ֆերտինանտ Իշխան այս անկեղծ յայտարարութեան համար աւելի եւս բարձր համարում ունեցած է երկուց սպայից վրայ·

—Գերմանիոյ կառավարական լրագիրք կը շարունակեն հերքել այն լուր թէ Ռուսիոյ և Գերմանիոյ Կայսերք ի մօտոյ պիտի տեսակցին եղեր· Թայմզ ին Պերլինի թղթակիցն ալ կը յայտարարէ թէ, «եթէ այս տեսակցութիւն տեղի չունենայ, հանրային կարծիքը շատ գէշ նշան մը պիտի համարի զայս·»—Ե՛ն, ի՛նչ ընենք, [illegible] կարելի չէ տեսակցութիւն յառաջ բերել երկուց կայսերաց միջեւ· Զարը վերջնապէս չու[illegible]նիոյ· Բայց զարմանալի է եւրոպացի, մանաւանդ գերմանացի հասարակութեան յամառութիւնն, որով չեն ուզեր համոզուիլ թէ «Զարը չպիտի տեսակցի Վիլհէլմ կայսեր հետ»· Շատ արտասովոր կը համարուի Ալեքսանդր Գ· ի հաստատամտութիւնը· բայց պատճառն այն է անշուշտ որ Ռուսիա չուզեր պաղեցնել Ֆրանսայի նորածագ դեռամիտիթ սէրն իրեն համար·

—Պուքրէշէ կը հեռագրուի թէ, աւստրո-ռուս պատերազմի մը նախատեսութեամբ, Ռումանիա զինուորական զգուշութեան միջոցներ ի գործ կը դնէ իւր սահմանաց վրայ·

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԱՍԻԱ

Պետերսպուրկ, 8 սեպտ·

Զօր· Բոմարով կայսերական Պալատը կանչուեցաւ հրամաններ ընդունելու համար ի նախատեսութեան ապստամբութեան մը ծագման ի Հերաթ, յորժամ հարկ պիտի լինի պաշտպանել ռուսահպատակ 1,800 Թուրքմէններն որք կը բնակին Հերաթի մէջ·

(Աւասիկ շատ կարեւոր լուր մը· Հազար ութ հարիւր ռուսահպատակ Թուրքմէնք Հերաթի մէջ· Ըսել է թէ Ռուսիա բերդը ներսէն առած է արդէն· զի այս 1,800 Թուրքմէնք ամեն կերպիւ կրնան դիւրութիւն տալ Ռուսաց՝ տիրելու Հերաթայ·)

—Թէհրանէ տրուած վաւերական տեղեկութեանց նայելով, Էյուպ Խան մի քանի օր առաջ Աֆղանստան մտեր է, բայց անմիջապէս վռնտուեր է, և նոր վրայ պարսկային հողը վերադարձեր է, ի Պղային· Կը կարծուի թէ ընդ փոյթ պիտի ձերբակալուի, զի գտնուած տեղն ամեն կողմէ շրջապատուած է անապատով· Միւս կողմէ, Բոմպէյէ կը ծանուցուի թէ Էյուպ Խան Քուշաք հասեր է, ուր պիտի տեսնուի իւր աներոյ և Սէրտար Ճէմշիտներուն հետ, անոնց ցեղին աջակցութեամբ արշաւելու համար յԱֆղանստան·

—[illegible] ռուսական հեռագիր մը կը հրատարակէ, ծանուցանող թէ Աֆղանստանի մէջ ապստամբական շարժումը վերսկսած է·

—Զօր· Ռոպերթս, հրամանատար անգլօ-հնդիկ բանակին, Քանտահարի յաղթութեան տարեդարձին առթիւ կազմակերպեալ խնճոյքի մը մէջ ճառ մը արտասանելով, ըսաւ թէ 1878ին եւ 1880ին իւր յԱֆղանստան ստացած փորձառութիւնն, ինչպէս և աֆղանեան սահմանաց գծման անգլ· պատուիրակներուն ստացած փորձառութիւնը թանկագին առաւելութիւն մ'են, այնպէս որ եթէ Անգլիա կեդր· Ասիոյ մէջ պատերազմի բռնուի, ինք (զօրավարը) վստահ է թէ անգլօ-հնդիկ բանակը յաղթանակ պիտի տանի·

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պետերսբ· 8 սեպտ· [illegible] կանոնաւոր պահեստի զօրքերն ի զէն կոչեց սեպտ· 1/13ին, տասնօրեայ ռազմափորձերու համար· Նաև, ժողովրդային պահեստի բանակին մէկ մասն ի զէն պիտի կոչուի՝ սոյն կարեւոր գործողութեան փորձն ընելու համար·

—Հռոմ, 6 սեպտ·

Ումպէրթօ թագաւորն, իւր դահաժառանգ որդւոյն, իւր եղբօր, պատերազմական Նախարարին և ծովային զինուորական պատուիրակաց հետ, Մոտենայի մօտ Ռուպիերայի դաշտին մէջ աչքէ անցուց երկու զօրաբանակներ որք մեծ ռազմափորձեր կատարեցին· Թագուհին ներկայ էր զօրահանդէսին, և հանդիսատեսներուն թիւը 60,000ի կը հասնէր·

—Վարշաւայէ կը հեռագրուի թէ Ռուսիոյ պատերազմական Նախարար Վանովսքի զօրավար հոն հասած է, շատ մը բարձրաստիճան սպայից հետ, քննելու ռուսական Լեհաստանի սահմանագլուխը պաշտպանող բերդերու վիճակն, եւ հարկաւոր բարւոքումներն ի գործ դնելու· Նախարարը նաեւ ներկայ պիտի գտնուի Զօր· Կուրքոյի հրամանաց ներքեւ գտնուող զօրաբանակին ռազմափորձերուն·

—Միւնիխի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Պաւիերայի Նախորդ Թագաւորին ինքնասպան լինելէն ի վեր ոսկի եւ արծաթ դրամ չէ կոխուիր Պաւիերայի մէջ, դրամոց վրայ չտպելու համար Պաւիերայի այժմեան հիւանդ և խելագար Թագաւորին կիսանդրին պատկերը·

—Լոնտոնի մէջ կարմրախտի ([illegible]) հիւանդութիւնը կը շարունակէ ճարակել, և արդէն գտնուած հիւանդանոցը նեղ գալով, նորեր կը բացուին յատկապէս այս համաճարակ ախտի համար·

—Աժանս Հավաս հետեւեալը կը հրատարակէ Բարիզի լրագրաց մէջ·

«Օտար լրագիրք ոմանք ծանուցին թէ Նախարարապետ Պ· Ռուվիէ, ի Զուիցերիա իւր ուղեւորութեան միջոցին, այցեր է զուիցերական Հանրապետութեան Նախագահն, և անոր հետ խորհրդակցեր է քաղաքական ծրագրոյ մը վրայ, որով երբ Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջեւ պատերազմ ծագի, Զուիցերիա պիտի գրաւէ եղեր Սավուայի ֆրանսական գաւառն, որ պիտի չէզոքանայ եղեր այդ առթիւ·

«Այս լուր անհիմն է բոլորովին·»

Բայց կարծենք անհաւանական չէ բոլորովին·

ՄԵԾ ՑՈՅՑ ՄԸ ԻՌԼԱՆՏԱ

Իռլանտայի Փոխարքայն, իմանալով թէ Բառնէլեանք մեծ միթինկ մը պիտի կազմեն յԷննիս, յատուկ Ցայտարարութեամբ արգիլած էր, բստ պատժական նոր օրէնքին տրամադրութեանց· Մտիկ չընելով այս կառավարական Ցայտարարութեան, միթինկին համար որոշեալ օրն, և որոշեալ տեղն, հակառակ յորդառատ անձրեւին, տասն հազար Իռլանտացիք գումարեցան, միթինկը կազմելու առաջադրութեամբ· Այս ժողովրդային գումարման ներկայ գտնուելու համար Լոնտոնէ յատկա[illegible] փոխան մը, որ մասնաւոր համակրանօք ընդունուեցաւ Իռլանտացւոց կողմէ· Երբ Երեսփոխանները գնացին այն տեղ ուր միթինկը տեղի պիտի ունենար, տեսան որ ոստիկանութիւնը գրաւեր է ատենաբանաց համար կառուցուած առժամանակեայ բարձրաւանդակը· Բազմութիւնն յանձամ երկու մղոն հեռի ուրիշ տեղ մը գնաց միթինկը բանալու և ատենաբանները մտիկ ընելու· Բայց ձիաւոր ոստիկանութիւնն և զօրք ժողովրդեան ետեւէն գնացին, և բացարձակ արգիլեցին ատենաբանութիւնները· Դուբըր գնդապետն որ կը հրամայէր զօրաց, յայտարարեց թէ բազմութիւնը պէտք է ցրուի հինգ վայրկենի մէջ· Ի պատասխանի, Կլատսդոնեան Երեսփոխան Պ· Սդէնզոր գնդապետին յանձնեց այն որոշմանց պատճէններն որք պիտի ներկայացուէին միթինկին· Աւասիկ անոնց թարգմանութիւնը·

«Միթինկս կը յայտարարէ թէ Ինքնակառավարութիւնն անժխտելի իրաւունքն է իռլանտացի ժողովրդեան, որ երբեք իբրեւ ազգային խնդրոյն վերջնական լուծումը չպիտի ընդունի ո՛ և է օրէնք, որ իրեն չի տար իրաւունք իւր երկիրն ինք կառավարելու և անոր պէտք եղած օրէնքներն ինք շինելու·

«Միթինկս վստահութիւն կը յայտնէ իռլանտացի ցեղին առաջնորդին՝ Պ· Բառնէլի, և շնորհակալութիւն առ Պ· Կլատսդոն և անգլ· ժողովրդային դասերուն, այն ջանից համար զորս կ'ընեն իւր ազգային իրաւունքներն ապահովելու իռլանտացի ժողովրդեան·

«Միթինկս կը բողոքէ Ազգային Դաշնակցութեան արգիլման դէմ, զոր կը նկատէ կանխամտածութեամբ որոշեալ հնարք մը՝ իռլանտացի ժողովուրդը սահմանադրական շարժման օրինաւոր ճամբէն շեղեցնելու համար· Միթինկս մասնաժողովը կը խոստանայ ամեն անձնական վնաս աչք առնլով՝ դիմադրել այդ եպերելի անօրէնութեան, ամեն միջոցներով որք Իռլանտացւոց ձեռքն են, և բազմապատիկ ճգամբք յարատեւել խաղաղական և սահմանադրական քաղաքականութիւնն, որով իռլանտական դատը կը յաղթանակէ·»

Միթինկն իւր վերջին որոշմամբ կը պահանջէր կալուածական վարձուց կարեւոր զեղչ մը, որպէս զի երկրագործ ժողովուրդը կարենայ անցունել ձմեռն·

Այս որոշումները գնդապետին յանձնելով, Պ· Սդէնզոր յայտարարեց թէ անոնք կատարելապէս օրինաւոր են և սահմանադրական, և թէ զօրաց հրամանատարը պատասխանատու պիտի լինի հետեւանաց համար, եթէ ժողովրդեան և զօրաց միջեւ կռիւ ծագի· Գնդապետը պատասխանեց թէ իրեն տրուած հրահանգները կը գործադրէ, և իւր հրամանին վրայ, հիւսարք մղեցին բազմութիւնը դէպ յԷննիս· Իւր ետեւ ունենալով զօրքը, ժողովուրդը վերադարձաւ քաղաք, և բարեկարգութիւնը չխանգարեցաւ· Միայն տեղ մը, որովհետեւ ոստիկանք շատ մօտէն կը հալածէին բազմութիւնը, ժողովուրդը քարեր արձակելով [illegible] նայ մը միջամտեց և խաղաղեցուց ամենքը·

Հնդիկ Իշխանն Քաղրիվարի Թաքօռ Սահէպ, որ Թագուհւոյն Յոբելեանին ներկայ գտնուած էր, անցեալ շաբթուն մէջ Նիւ Եորք հասաւ· Այս մարդ, անգլ· գերիշխանութեան ներքեւ, 200,000 Հնդիկներու վրայ կ'իշխէ· Շատ սահուն կերպիւ անգլիերէն կը խօսի, օրհնաշնորհ է քաղաքակրթութեան, և մեծ ուշադրութիւն կը նուիրէ ամերիկեան արուեստներուն·

—Աւստրիոյ Կայսրն այս օրերս Մորաւիայէն Դրանսիլվանիա կուգայ տարեկան զօրահանդէսներ կատարելու, և իրեն կ'ընկերանայ Քալնոքի Կոմս·

—Սոֆիայի պալատին մէջ պատրաստութիւններ կը կատարուին Ֆերտինանտ Իշխանին մօր ընդունելութեան համար, որ այս օրերս Պուլկարիա կուգայ, և մտադիր է հոն կենալ·

—Պ· Ռուվիէ և Պ· Ֆլուրէնս Բարիզ վերադարձան, ուր Պ· Վատինկտոն իրենց ծանօթացուց Անգլիոյ հետ բանակցութեանց վերջին երեւոյթն, որ նպաստաւոր է· Սուէզի ջրանցքին չէզոքացման պարագային և Նոր Հեբրիդեան կղզիներուն Ֆրանսացւոց կողմէ թողման նկատմամբ Ֆրանսա և Անգլիա համաձայնելու վրայ են·

—)(43)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԹԵՒԷՋ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՍԵԱՆ

—Դուք ինծմէ աւելի լաւ գիտնալու էք զայս··· Պ· Նալիվէլ, որ կ'ուզէ զձեզ հիմնայատակ կործանել՝ հրապարակին վրայ միակ տէր մնալու համար, դարձեալ զեղչեց իւր սակագինը···

Ժան-Մառգ աւելի դժգունեցաւ· Ճակատը քրտինքով թրջուեցաւ·

Եւ խուլ ձայնով, ակներեւ զայրութիւ·

—Ըսէք նաեւ իրեն, պարոն Դաւիկոլէ,—որովհետեւ անտարակոյս կ'այցելէ ձեզ, այս խօսքերը տուն տալէ յետոյ,—ըսէք նաեւ թէ մենք երկուքս, Սամսոն եւ ես, համոզուած ենք որ ինք թշուառական եւ վատ մ'է·

Եւ յաղթանդամ բարապանն ուսերէն հրելով, դանէն դուրս մղեց·

Երբ միայնակ մնաց, աթոռին վրայ ինկաւ·

Սամսոն նոյն պահուն ներս մտաւ·

—Ի՞նչ կայ, ի՞նչ եղաւ· Հիմա Դաւիկոլէին հանդիպեցայ բակին մէջ, քթին տակէն կը մռմռար· «Լա՛ւ, լա՛ւ, այսօր կը վռնտէք զիս, սակայն իբր գերիշխան տէր պիտի վերադառնամ աստ·»

—Ա՛հ, իմ խեղճ Սամսոն, իմ խեղճ Սամսոն, ըսաւ Ժան-Մառգ··· Այս անգամ ա՛լ կորսուած ենք·

Եւ պատմեց նմա թէ ի՛նչ պատահած էր·

Երբ բարապանն իւր տունը դարձաւ ի Սէն-Վիքթօր, իւր գրասենեկին մէջ գտաւ Լիսուառ որ նմա կ'սպասէր·

Նոցա փոխանակած առաջին խօսքերէն գատելով, Լիսուառ արդէն անդ լինելու էր երբ Դաւիկոլէ մեկնած էր՝ փոխանակագրերը ներկայելու համար Պամբէզի գործարանին [illegible]·

—Է՛հ, ի՛նչ կայ տեսնենք, հարցուց Գլէմանի նոր բարեկամը·

Դաւիկոլէ ինկաւ կաշեայ թիկնաթոռի մը մէջ, դարբնոցի փքոցի մը պէս շունչ առնլով տալով, քրտինքի մէջ ողողուած·

Այս անգամ երկու թաշկինակ ի միասին հանեց գրպանէն·

Եւ մինչ թաշկինակները կը տեղաւորցնէր կուրծքին եւ կռնակին վրայ, կ'ըսէր·

—Է՛հ, դեռ սպասելու ենք· Կարծես թէ ոչ միայն կտաւ կը շինեն, հապա նաեւ պանքաոս·

—Վճարեցի՞ն·

—Ամբողջովին·

—Դեռ այսպէս երկար ատեն պիտի թալլէի՞ն·

—Օ՛հ, կարծեմ թէ ա՛լ բաներնին բուսած է·

—Յուլիսի պայմանաժամը շատ ծանր պիտի լինի իրենց·

—Ըսել է անկասկած սպասելու ենք յուլիսի վերջին·

—Ծանուցի՞ք սակագիններուն զեղչը·

—Այո՛· Եւ քիչ մնաց որ Ժան-Մառգ գէշ խաղ մը խաղար գլխուս·

Լիսուառ ձեռները շփեց·

Իւր դժգոյն երկայն դէմքին վրայ կատարեալ գոհունակութիւն մը կ'երեւէր·

—Ա՛լ այս անգամ օրը պիտի եկնեն, ապահով եմ, կ'ըսէր·

Եւ երկու բարեկամները բաժնուեցան իրարմէ·

Լիսուառ իւր կառքը մտաւ եւ կամաց կամաց Լա Մօթ-Պէօվռոնի ճամբան բռնեց երերալով տատանելով·

Դաղէնի պանդոկին առջեւ կանգ առաւ·

Գլէման անդ կ'սպասէր նմա·

Երբ միայնակ մնացին, Լիսուառ երիտասարդին պատմեց թէ ինչ անցած դարձած էր·

Գլէման մտիկ ըրաւ նմա մռայլ և անձկալի դէմքով մը·

—Ապահո՞վ էք որ ալ այս անգամ մեր ձեռքէն չպիտի պրծին, ըսաւ·

—Այո՛, եթէ գանձ մը չգտնեն ծառի մը տակէն· Եւ գիտէք որ Սոլոնի մէջ, ինչպէս ամենուրեք, գանձերն հազուագիւտ են·

—Ճիշդ ժամանակն է· Մեր ունեցած դրամն ալ հատաւ· Այնպէս որ պիտի հարկադրուէի նորէն ստակ խնդրել հօրմէս կամ փոխառութիւն ընել·

—Ա՛հ, փոխառութեան մասին ես պատրաստ եմ հոս, ըսաւ Լիսուառ· Մեծ հարստութիւն չունիմ, սակայն քիչ մը ստակ դրած եմ մէկ կողմ·

—Զոր յօժարակամ փոխ կուտաք հարիւրին հարիւր շահով·

—Ի՞նչ ընեմ, պէտք է ապրիլ···

Եւ Լիսուառ սկսաւ խնդալ·

Բաժնուեցան իրարմէ, եւ Գլէման Սոնըաի ճամբան բռնեց, մինչդեռ վաշխառուն Ռոմռանդէն կը վերադառնար·

Գործարանին մէջ, Դաւիկոլէ բարապանին մեկնումէն յետոյ, Սամսոն եւ Ժան-Մառգ տխրութեամբ կը պատրաստէին իրենց հասոյթից եւ ծախուց հաշուեկշիռը·

Հաշիւները գէշ էին·

Իսկ ծախքերն, հակառակ այնքան ճարտարութեան, օր քան զօր կ'աւելնային ահագին համեմատութեամբ·

—Ամեն հաշիւ ընելով, կ'ըսէր Ժան-Մառգ, ամսուն վերջը քսան հազար Ֆրանքի բաց մը պիտի ունենանք··· Իրօք կը կարծեմ թէ մեր վայելած վարկին շնորհիւ կրնանք գտնել այդ քսան հազար Ֆրանքը··· Սակայն, եթէ նախախնամական դիպուած մը չպատահի, չպիտի գտնենք, որովհետեւ ժամանակ չունինք·

—Ի՞նչ ընելու է, կ'ըսէր Սամսոն՝ բռունցքը սեղմած·

Եւ յանկարծ իւր աչաց առջեւէն կ'անցնէր Թեւէզի նկարներն, ուսկից առայժմ պիտի բաժնէր զինք սնանկութեան մը անպատուութիւնն·

—Երբ այդ կէտին հասնինք, ինքզինքս կը մեռցնեմ, յարեց·

—Միակ միջոց կը մնայ մեզ· միայն թէ այդ միջոցն եւս անբաւական է կարծեմ·

—Ի՞նչ միջոց·

—Այն միջոցն որուն վրայ խօսեցանք արդէն· Մեր գործարանին շրջակայ հողերն, անտառներն եւ մարգերը վաճառենք·

—Աւա՜ղ, այդ վաճառումէն ո՞րչափ ստակ կրնանք ձեռք ձգել, և այդ ստակը կը գոցէ՞ մեր բացը·

—Այդ կալուածները քսան հազար Ֆրանքէն աւելի կ'արժեն· Պամբէզ այդ գնով գնած էր զայնս· Եւ յանձամ փառաւոր ճահիճներ էին անոնք զորս ինք չորցնել եւ մաքրել տուած է·

—Եթէ այդպէս է, չվարանինք· Գնորդ մը փնտռենք·

—Գնորդը պատրաստ է·

—Ո՞վ է·

—Պ· Կիւյ տը Դուէզօռ··· Մեր կալուածները սահմանակից են Պաւատանի անտառին, որ որսը կոմսին կը պատկանի· Պամբէզ չէր ուզած բնաւ ծախել զայնս, ոչ միայն Դուէզօռ կոմսին, հապա նաեւ նախորդ կալուածատիրոջ, Վալ-Բրայոն կոմսին, անոր համար որ այդ հողերը շատ որսալից էին· Պամբէզ, որ անձանձիր որսորդ մ'էր, սեպտեմբերէն մինչեւ յունվար առատ փասիան, նապաստակ եւ ճագար կ'որսար անդ· Պ· տը Դուէզօռ քանիցս առաջարկած էր նմա քսան եւ մինչեւ իսկ երեսուն հազար Ֆրանք· Պամբէզ ալ քաղաքավարութեամբ մերժած էր միշտ· Մենք երկուքս, թէեւ որսորդ ենք, Պամբէզի չափ խանդապահանջ լինելու պէտք չունինք· Նախ, անհրաժեշտ հարկ մը կը մղէ զմեզ· Երկրորդ, Պ· տը Դուէզօռ ի վաղուց հետէ իրաւունք տուած է մեզ որսալ Պաւատանի մէջ, եւ մենք ալ, մեր կողմէ, բարեկամաբար նմա թողած ենք անտառին եզերքը գտնուող հողերն եւ մարգերն, ուր ամեն տարի սև ցորեն ցանել կուտայ իւր փասիաններուն համար· Ուստի, իրաց այս վիճակին մէջ, շատ պարզ է նմա առաջարկել կատարեալ սեփականութիւնն այս հողերուն, զորս արդէն կը գործածէ·

—Երբ յառաջագոյն քեզնէ խնդրեց վաճառել այս հողերն, ի՞նչ պատասխան տուիր·

—Թէ մեր խիղճը չէր թողուր որ կտոր կտոր բաժնենք մեր բարերարին ժառանգութիւնը·

Սամսոն ուժով շունչ մ'առաւ·

—Օ՛հ, ըսաւ, անգամ մ'ալ ազատեցանք··· սակայն երկու ամսէն, չորս ամսէն, վեց ամսէն, դարձեալ այս է··· Ծանր է մեր քաշած բեռը, Ժան-Մառգ··· Այդ Նալիվէլ թշուառական մ'է·

—Նալիվէլ գործիք մ'է միայն· Լիսուառը, Ռոմռանդէնի վաշխառուն է նորա խորհրդատուն·

—Լիսուառի նպատա՞կն ի՞նչ է·

—Ձեզ [illegible]·

Նոյն օրը, Սամսոն եւ Ժան-Մառգ գնացին ի Սոնըաի եւ կոմսին առաջարկեցին իրենց հողերուն վաճառումը·

Դուէզօռ ժպտեցաւ·

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՈՐՒՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ

Ասորւոց Ամեն. Ս. Կաթողիկոսն, որ ի Մարտին, տեղեկագիր մ'ուղղելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, մանրամասն տեղեկութիւններ տուած է մարդորսութեան համար ճիզուիդաց կողմէ նիւթուած ամեն տեսակ դաւերու վրայ, ինչպէս նաեւ այս պատճառաւ թէ՛ Հայոց եւ թէ՛ իւր ժողովրդեան սպառնացող վտանգին վրայ։

Ս. Պատրիարք Հայրը պատասխանած է թէ շնորհիւ կայս. բարեխնամ կառավարութեան՝ այդ սպառնացող վտանգին առաջքն առնուած է։

Պէտք է գիտնալ որ Ասորւոց եկեղեցին Արեւելից մէջ ամենէն աւելի զրկանք եւ տառապանք կրած է ճիզուիդաց երեսէն։ Իրաւամբ գովեստի արժանի է Ասորւոց Ամեն. Կաթողիկոսին իւր ժողովրդեան նկատմամբ տածած խնամքն եւ հոգածութիւնն, որով կ'աշխատի առաջքն առնուլ սպառնացող վտանգին որ արդէն բաւական հարուած տուած է իւր Եկեղեցւոյն։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Բերայի քարոզիչ Արժ. Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ Արսլանեան Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ կիւրակէ օրը Պէօյիւքտէրէի ռուսական դեսպանատունը գնաց ի շնորհաւորութիւն Աղեքսանդր Գ. կայսեր անուան տօնախմբութեան։

Արժ. Ներսէս վարդապետ ներկայ գտնուեցաւ դեսպանատան մատրան մէջ կատարուած գոհաբանական աղօթից եւ յետոյ ներկայացաւ առ Պ. Օնու, որ արժանավայել պատուով ընծարեց զնա։

ԼԷՅՏԻ ՀՈՒԱՅԴ ԵՒ ՍԿԻՒՏԱՐԻ ՀՐԿԻԶԵԱԼՔ

Տիկին Աղեքսանդրեան, բստ հրաւէրի Անգլիոյ Տիկին դեսպանուհւոյն, երէկ Թարապիոյ դեսպանատունը գնաց՝ տեղեկանալու համար այն միջոցներուն զորս Լէտի Հուայդ հաճած է ձեռք առնուլ, նպաստելու համար Սկիւտարի տարաբաղդ հրկիզելոց։ Տիկին Դեսպանուհին նախ հինգ օսմանեան ոսկի նուիրեց, յայտնելով որ այս գումարը գործածուի մանկանց, ծերոց եւ հիւանդաց կաթ եւ ապուր տալու համար։ Լէտի Հուայդ խոստացաւ ամեն շաբաթ նոյնքան դրամ տալ այս նպատակաւ, մինչեւ որ կարենայ մաս- [illegible] պաստելու համար հրկիզելոց։ Տիկին Դեսպանուհին յայտնեց որ եթէ մասնախումբն հարկ տեսնէ արտասովոր միջոցներու, ինք պատրաստ է դեսպանատան ապարանքն եւ պարտէզը Մասնախմբին տրամադրութեան ներքեւ դնել՝ հանդէս մը կազմակերպելու համար անդ։

Լէտի Հուայդի այս նախաձեռնութիւնն ամեն գովեստէ վեր է։ Անգլիոյ դեսպանուհին քիչ ժամանակէ ի վեր է որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, այլ իւր անխոնջ եւ անձանձիր բարեգործութեամբ հանրածանօթ է մայրաքաղաքիս ամեն հասարակութեանց։ Ի միջի այլոց, Օրթագիւղի հրկիզելոց նկատմամբ ըրած բարիքները չպիտի մոռցուին երբեք։ Եւ ահա վսեմ. դեսպանուհին իւր հոգածութեան առարկայ կ'ընէ Սկիւտարի հրկիզեալներն, եւ կը տեսնենք արդէն թէ ի՛նչ ժրաջանութեամբ յառաջ կը վարէ այն գործն որուն ի գլուխ կանգնած է։ Կ. Պոլսոյ ամենատառապեալ եւ կարօտեալք անշուշտ պիտի պահեն նորա յիշատակն իրենց սրտին մէջ։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Աւասիկ այն բանախօսութիւն զոր Կրթական Տեսուչ Մեծ. Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան կիւրակէ օրն արտասանեց ի հանդէսի պարգեւաբաշխութեան Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան վարժարանաց Սամաթիոյ.

Գերաշնորհ Ս. Հայր և Մեծարգոյ Հանդիսականք.

Տիա՛րք և Տիկնայք.

Սամաթիոյ թաղը մայրաքաղաքիս հայաբնակ թաղերուն ամենէն նշանաւորն եղած է անցեալին մէջ։ Մեր վերջին դարերու պատմութեան ծանօթ եղողները գիտեն. այս թաղ՝ Պոլսոյ հայ գաղթականութեան, ինչպէս նաեւ Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարքութեան առաջին բնակավայրն եղած է։ Այս Ս. Գէորգ եկեղեցին, բազում տարիներ, հարիւրաւոր տարիներ, Պոլսոյ հայկական Պատրիարքութեան աթոռանիստ եղած է։ Սամաթիոյ ժողովուրդը Պոլսեցի հայ ժողովրդեան ընտրելագոյն մասը կը կազմէր. բազմաթիւ ականաւոր անձինք ելած են իւր ծոցէն, թէ՛ եկեղեցական եւ թէ՛ աշխարհական կարգէ. Պատրիարքներ, Կաթողիկոսներ, բարերար և մեծագործ իշխաններ, հմուտ վարժապետներ, ուսումնականներ և ընտիր քաղաքացիներ ընծայած է Ազգին, իւր վարժարանաց շնորհիւ, որք ամեն ժամանակ առաջին տեղը բռնած էին Պոլսոյ ազգային վարժարանաց մէջ։ Ես ինքն, ի մօրէ Սամաթիացի, երկու տարի ուսում առած եմ Սամաթիոյ վարժարանին մէջ, 1830ին և 31ին, երբ ահագին հրդեհ մ'եկաւ մոխիր դարձուց այս մեծ թաղին երեք չորրորդէն աւելին, վարժարաններովն հանդերձ, և զնեղ հարկադրեց հեռանալ աստի։ Բայց շատ չանցաւ, Սամաթիա վերաշինաւ իւր աճիւնէն, պայծառագոյն քան զառաջինն։ Հասակաւոր ազգայինք կը յիշեն անշուշտ այն փայլուն վիճակը, զոր ունէր Ս. Սահակեան վարժարանն այս վերջին կէս-դարուս մէջ։ Կը յիշեն անշուշտ այն բազմարդիւն Սամաթիացին, հոգելոյս Անդրանիկ աղա Մինէճեան, իմ ալ ազնիւ բարեկամս, որ անխոնջ ջանիւ երկար տարիներ հոգաբարձուն եղաւ բրաւ այս վարժարանին, անձնուիրաբար կուրծք տալով ամեն տեսակ դժուարութեանց։ Սամաթիոյ ժողովուրդն ալ մօտաւոր աջակից և ձեռնտու եղաւ նմա, և այսպէս Ս. Սահակայ վարժարանը նախանձելի տիպար մ'եղաւ Պոլսոյ հայ վարժարանաց։ Ունեցաւ արդարեւ մէկ-երկու հաւասարներ, այլ գերազանցող ո՛չ. և ահա մինչեւ ցայսօր պարծանօք և բերկրութեամբ կը տեսնէ ու կը վայելէ Սամաթիացին, ինչպէս եւ Ազգը, Ս. Սահակեան վարժարանին ընծայած ընտիր պտուղներն։

Արդ, Տիա՛րք և Տիկնայք Սամաթիոյ, ժառանգորդք այսպիսի պատմական փառաւոր անցեալի, ձեր նուիրական պարտականութիւնն է շարունակել ձեր արժանայիշատակ նախնեաց և ձեր առաջինի ծնողաց գործը, փայլուն և յառաջադէմ վիճակի մէջ պահել ձեր վարժարաններն։ Արդարեւ ներկայ վիճակնին բաւական գոհացուցիչ է, ինչպէս որ քանի մը ամիս առաջ ես ինքնին քննելով տեսած եմ, շատ իսկ գոհացուցիչ բաղդատմամբ իրենց նիւթական միջոցներուն անձկութեան, բայց ներելի ինձ համարձակ ըսել, Սամաթիացին պէտք չէ շատանայ այդ չափով, Ս. Սահակայ հռչակաւոր վարժարանը պարտի իւր անուան եւ իւր անցեալ փառաց արժանի վիճակ մ'ունենալ։ Փոխանակ վեց տարեշրջանով երկրորդ աստիճանի նախակրթարան լինելու, պէտք է գոնէ ութ տարեշրջանով վարժարան մը լինի, այսինքն՝ չորս տարեշրջանով նախակրթարան մ'եւ քառամեայ շրջանով ուսումնարան մ'ունենայ եւ կեդրոն լինի շրջակայ փոքր թաղերուն, որք հազիւ կրնան առաջին աստիճանի նախակրթարան մ'ունենալ։ Զայս ընելու համար անշուշտ աւելի զոհողութիւն հարկ է. բայց Սամաթիացին վարժուած է զոհողութեան. իւր զաւակաց կրթութեան համար դրամ չի խնայեր. միանգամայն իւր բռնած գործն ի գլուխ հանելու բարեխոհութիւնն ունի, վասն զի իւր ուսումնասիրութեան չափ նաեւ ժիր ու հաստատամիտ է։

Զայս կը յանձնարարէ ձեզ, պատուական Սամաթիացիք, Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնն իւր Կրթական Տեսչին բերնով. եւ անտարակոյս է թէ ձեր սրտին ամենէն քաղցր զգացման հետ կը խօսի։ Երբոր այդ զգացման կամք յաջորդէ, կամքին ալ գործ, եւ գործին կը յաջորդէ արդիւնք։

Ուրեմն կամք եւ գործ, այս է պէտք [illegible] Սամաթիոյ։

* *

Ցերեկայ հանդիսի վրայ մեր երէկ հրատարակած տեղեկութեանց վրայ կրնանք յաւելուլ թէ Իւթիւճեան էֆէնտիէ յետոյ բանախօսած են նաեւ վարժարանին ֆրանսերէնի ուսուցիչ Յակոբ Ոսկան էֆէնտի և հայերէնի ուսուցիչ Մ. Կիւրճեան էֆէնտի։

Հոգաբարձութեան տեղեկագրէն կ'երեւի թէ Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան երկսեռ վարժարանին մէջ կ'ուսանին 430 աշակերտք և աշակերտուհիք որոց համար կը ծախսուի ամսական 50 ոսկիոյ գումար մը։ Սոյն գումարի 2000 ղրուշը Թաղային սնտուկէն կը վճարուի, իսկ մնացեալն աշակերտաց թոշակներէն կը գոյանայ։ Թաղին Սանուց ընկերութիւնը, բացի զանազան նպաստներէ, ամսական 150 ղրշ. յատկացուցած է վարժարանին։

Կրօնական ժողովոյ շաբաթական նիստն երէկ տեղի չունեցաւ անդամոց մեծագոյն մասին բացակայութեան պատճառաւ։

Էջմիածնէն ստացանք Գեր. Մաղաքիա եպիսկ. Օրմանեանի մէկ նորատիպ տետրակն, ԱԹՈՌ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ, որ Արարատ ամսագրոյն մէջ մաս առ մաս հրատարակուելէ յետոյ առանձին հատորով ի լոյս ընծայուած է։ Գրքոյկին պարունակութիւնն է՝ Եկեղեցական դասակարգութիւն.— Կաթողիկոսական Աստիճան.— Հայաստանեայց եկեղեցի.— Սահմանք Աթոռոց.— Մեծ և Փոքր Հայք.— Առաքելական հաստատութիւն.— Աթոռ Հայոց եւ Աթոռ Կեսարիոյ.— Աթոռ Հայոց եւ Աթոռ Անտիոքայ.— Աթոռ Հայոց և Աթոռ Կոստանդնուպոլսոյ.— Աթոռ Հայոց եւ Աթոռ Հռովմայ.— Երկրորդական Աթոռք Հայոց.— Արքեպիսկոպոսք և Եպիսկոպոսք.— Վարդապետական Աստիճանք.— Եզրակացութիւն։

Հրատարակեցաւ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄի մայիսի թիւն հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Հրաժանդիչ խօսակցութիւնք.— Մատնոցին մէջ ի՞նչ կար։

Հաշուակալութեան և առեւտրական այլ և այլ գիտութեանց մէջ վկայեալ երիտասարդ մը պատրաստ է ազգային վարժարանաց մէջ և մասնաւորաց դասախօսել, այցելութեան երթալ, վաճառականաց տետրակներ բռնել, գոհացուցիչ պայմաններով։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։
1116 1—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Մանզումէի Էֆքեար լրագրոյ տնօրէն Պ. Պէլլիսի։

Ռոտոսդոյի Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ահմէտ Զաքիր էֆէնտի նոյն պաշտօնով Կիւմիւլճինէ փոխադրեցաւ և նմա յաջորդեց Ճիսըր Էրկէնէի Նախնական դատարանի նախագահ Սիւրէյա էֆէնտի։

Ճիսըր Էրկէնէի Նախնական դատարանի նախագահ անուանեցաւ Տիմէթօքայի Նախնական դատարանի ընդհ. դատախազի օգնական Րըզվան պէյ և նմա յաջորդեց Հուգուգի վարժարանի շրջանաւարտներէն Ահմէտ Բասիմ էֆէնտի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պապը Պիոս Թ.ի պատուանշանի առաջին աստիճանը նուիրեց Ներքին գործոց նախարար Միւնիր փաշայի և Կրթական նախարար Միւնիֆ փաշայի։ Նոյն պատուանշանի երկրորդ աստիճանը՝ Մեծ-Եպարքոսին Մէքթուպճի Մէհմէտ Ալի պէյի, Կրթական նախարարութեան Մէքթուպճի Սուպհի պէյի, և Գ. աստիճան՝ Մեծ-Եպարքոսին կնքապահ Մէհմէտ Ասաֆ պէյի և Բարիզու օսմանեան դեսպանատան քարտուղարներէն Շէրիֆ պէյի, որդի Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշայի։

Ս. Գրիգոր պատուանշանի երրորդ աստիճանն՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան հաշուակալ Խորօրեան Գրիգոր էֆէնտիի և Օտար մամլոյ դիւանի օգնական-տնօրէն Փափազեան Սիմոն էֆէնտիի։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Նախարարաց Խորհրդոյ կիրակի առաւօտ նիստէն յետոյ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, տեղեկագիր մը մատուցուած է ի կայս. պալատն, իբր արդիւնք կատարուած խորհրդակցութեանց որք կը վերաբերէին պուլկարական խնդրոյն։ Թէեւ տակաւին պաշտօնական տեղեկութիւն մը չկայ տրուած որոշմանց վրայ, սակայն ըստ [illegible], Նախարարաց խորհուրդն որոշեր է պատասխանել Գերմանիոյ, թէ Բ. Դուռը չէր պաշտպանած Ռուսիոյ առաջարկութիւններն եւ այն նպատակաւ միայն Պերլինի դաշնին հաղորդած էր զայնս, որ եթէ արժան դատէ, միջնորդէ։ Ո՛չ մէկ տէրութիւն պուլկարական խնդրոյն լուծման ծրագիր մ'առաջարկած լինելով, բաց ի Ռուսիայէն, օսմ. կառավարութիւնն հարկ դատած էր դիմել այս տէրութեանց, Գերմանիոյ միջոցաւ։ Բ. Դուռը Պերլինի Դաշնագրոյն տրամադրութեանց անեղծ պահպանման և հետեւաբար Պուլկարիոյ վրայ իւր ունեցած գերիշխանական իրաւանց անվթար մնալուն միայն կը փափագի, խոստանալով համակերպիլ ո՛ր և է որոշման զոր տան տէրութիւնք, եթէ համաձայնութիւն մը կարենայ գոյանալ անոնց միջեւ։

— Նախարարական Յանձնաժողովն որ մէկ քանի օրէ ի վեր գումարուելով ի Բ. Դուռն, պուլկարական խնդրոյն վրայ կը խորհրդակցի, երէկ ի նիստ գումարեցաւ կայս. պալատան մէջ։ Սոյն Յանձնաժողովը կը կազմեն Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահն և Արտաքին ու Դատական գործոց Վսեմ. Նախարարք։

—Պերլինի պաշտօնական ակմբոց մէջ կը կարծուի եղեր որ եթէ Պիզմարք իշխանն յանձն առնու միջնորդել պուլկարական խնդրոյն մէջ և եթէ Թիւրքո-ռուսական առաջարկութիւնք սկզբամբ ընդունուին մեծ Տէրութեանց կողմէ, ըստ ամենայն հաւանականութեան պուլկարական խնդրոյ լուծումը պիտի յանձնուի Դեսպանախորհրդոյ մը որ պիտի գումարի ի Պերլին։

—Սոֆիայէն առնուած լրոց նայելով, կ'ըսէ Մանզումէ, Պուլկարիոյ պաշարման վիճակն Սեպտ. 24 ին միայն պիտի վերնայ, այսինքն սովորական Սոպրանիէի ընտրութիւններէն երբեք օր առաջ։ Օտար լրագրաց ի Պուլկարիա մուտքն արգիլուած է, հեռագիրք գրաքննութենէ կ'անցնին և ընդդիմադիր կուսակցութեան պատկանող ո՛չ մէկ լրագրի հրատարակման թոյլ կը տրուի եղեր։

Պ. ՖՐԻՏՐԻԽ ՔՐԻՓ

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Պ. Ֆրետրիխ Քրուփ և իւր ընկերք երէկ Թէրափիէի կողմէ ղրկուած յատուկ շոգենաւակով մը եւ առաջնորդութեամբ կայս. Թիֆինապաշի մը, Թօփխանէի, Պէյլէրպէյի եւ Տօլմա Պաղչէի պալատներն այցելեցին։

* *

Վեհ. Սուլթանի սեննէկապետ Բաղըրպ պէյի հրաւիրանօք, Պ. Քրիւփ, զինագործարանի ընդհանուր տնօրէնն եւ նորա ներկայացուցիչն ի Կ. Պոլիս, Պ. Մենշհաուզէն, երէկ երիկուն կայս. պալատ գնացին ուր փառաւոր հացկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ անոնց։ Գերմանացի հիւրերն այս առթիւ եւս Վեհ. Սուլթանի սիրալիր մեծարանաց արժանանալով ջերմ շնորհակալութիւն յայտներ են։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԵՆԵԱԿ ԻԶՄԻՐԻ

Իզմիրի Առեւտրական Սենեակն օգոստոս 12 ին իւր ներկայ շրջանի բացման առաջին նիստն ըրեր է ընդ նախագահութեամբ նահանգին Վսեմ. կուսակալին։ Ա. Ատենապետ Պալեօղեան Մատթէոս էֆ. ի մէկ բանախօսութենէն յետոյ, քարտուղարը կարդացեր է նախորդ շրջանի մէջ Սենեակին կատարած աշխատութեանց տեղեկագիրն։ Այդ համառօտութենէն կ'երեւի թէ Իզմիրի Առեւտր. Սենեակն զբաղեր է [illegible], արտածելի նիւթոց մասին եղած խարդախութեանց, կապերտներու պատրաստութեան, երկաթուղեաց սակագնոց, Իզմիրի նաւահանգիստը մտող նաւուց, բեռնակրաց սակագնոց, գաւառաց երկրագործական մթերքներու բարւոքման և մարախներու բնաջնջման խնդիրներով։

Ըստ օրէնի հրաժարեալ չորս անդամոց տեղ ընտրութիւն կատարուելով, անոնց յաջորդ ընտրուեր են Պ. Պ. Գասապօղլու Անէօթի, Ռօպէրթ Հադքինսըն, Միրալայզադէ Լութֆի պէյ և Պօղոս էֆ. Վարդանեան։

ՏԵՐՔՕՍԻ ՋՈՒՐԸ

Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Նախարարաց Խորհրդոյ այն տեղեկագիրն որ կը վերաբերէր Տէրքօսի ջուրը Պոլսոյ կողմն եւս անցունելու առաջարկին։

Հաքիքաթ կ'իմանայ թէ մենաշնորհի պայմանաժամն է 75 տարի եւ թէ ընկերութիւնը Պոլսոյ յարմար վայրերը քանի չափ աղբիւր եւ երկու աւազան պիտի շինէ։

ՊԱԼԸՔԷՍԻՐ

[illegible] Լէվանթ Հէրըլտի վերջին թուոյն մէջ կը կարդանք հետեւեալ նամակը.

Պալըքէսիր, 14/26 Օգոստ. — Գայթակղական դէպք մը վերիվայր կը յուզէ ամբողջ Պալըքէսիրն, ամիս մ'ի վեր։ Դարձեալ խնդիրը ոսկեփորակի հանքի բուն մօտ կը գտնուի, տարիներէ ի վեր իրարու ձեռքէ առնուլ կուզեն տեղական ընկերութիւն մը և Պ. Տէմագիր, ֆրանսացի հպատակն որ նմանօրինակ հանք մը կը բանեցունէ քաղաքիս մօտ։ Գաւառիս վարչական խորհուրդն, ինչպէս նաեւ տէրութեան ուրիշ ժողովներն, որոց ներկայացած էր գործը, առաջնոյն իրաւունք տրուած լինելով, Ելմտական նախարարութիւնը՝ նոր հրամանագրով մը՝ սոյն որոշումն հաղորդեց կուսակալութեան և հրամայեց որ Պ. Տէմագիր ո՛ր և է բաժին չունենայ այդ հանքի շահագործման մէջ, որուն վրայ ընկերութեան իրաւունքները վերջնապէս ճանչցուած էին։ Նախապէս մրցող երկու ընկերութիւնք, Հանըըն-Ճիօվէ և Տէմագիր-Կրօպլէր միացած լինելով, Պ. Տէմագիրի շահուց վրայ կը հսկէր Պ. Ճիօվէ որուն մարդիկ կ'երեւի թէ որոշեցին ամեն միջոցներով ընդդիմանալ բարձրագոյն իշխանութեան հրամանի գործադրման։

Դրամի միջոցաւ կրցան շահիլ չերքէզ գիւղի մը 100ի չափ բնակիչներն, որոց միացած էին նոյն իսկ իրենց գործաւորք, եւ անոնց զէնք ու դրամ բաշխելով, համոզեցին դիմադրել կեդրոնական իշխանութեան հրամանաց։ Սա գռեհիկ առարկութիւնք սորվեցուցած էին անոնց, թէ հանքին շահագործումը վնասակար էր գիւղին։ Այս մանրամասնութիւնները կը քաղենք պաշտօնապէս կատարուած քննութենէն որմէ տարօրինակ յայտնութիւնք երեւան ելած են. օրինակի համար 15 ղրշ. օրականով չերքէզ կանայք վարձուեր են աղմուկ յարուցանելու եւ պաշտօնական անձինքը վախցունելու համար։ Այս ամենուն հետեւանքն այն եղաւ որ միւտիրը վռնտուեցաւ եւ հարիւրապետն, ալայ-պէյն ու իրենց մարդիկը ետ դարձուեցան գաւազանի հարուածներով եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն հազիւ կրցաւ ազատիլ մահուան վտանգէ։ Այս առթիւն օգուտ քաղելով, գիւղացիք մերժեցին վճարել իրենց քանի մը տարուան տուրք պարտքը որ 40-50,000 ղրուշի կը բարձրանայ։

Այս դէպքեր մեծ զայրոյթ պատճառած են քաղաքին մէջ։

ԾԽԱԽՈՏԻ ՌԷԺԻՆ

Ռէժիի ընդհ. տնօրէն Պ. Օպուանօ վարչական խորհրդոյ վերջին նստին ներկայացուցեր է ընկերութեան երրորդ շրջանի (1886-87) հաշուեկշիռն որ փակուած է փետրուար 28 ին։ Այդ հաշուեկշռէն կ'երեւի թէ Ռէժին 75,000 ոսկւոյ բաց մ'ունի Գ. շրջանին մէջ, մինչ Ա. շրջանի բացն էր 180,000 ոսկի եւ Բ. շրջանի բացն 100,000 ոսկի։

Վեհ. Սուլթանն իմանալով Մանաստըրի նախորդ կուսակալ Ալի Քէմալի փաշայի կարօտ վիճակն, հրամայեց որ իւր մասնաւոր արկղէն 400 ոսկի վճարուի նմա իբր ճամբու ծախք։

—Միրլիվայի աստիճան տրուեցաւ Սպարապետի Դրան պատերազմական յատուկ ատենին անդամներէն գնդապետ Հաճի Իպրահիմ պէյի։

—Պառնաթան անուն վաճառականն որ ինչպէս կը յիշուի, անցեալները Բեբա Պոն Մառշէի դէմ պատահած հրդեհին առթիւ ամբաստանեալ էր՝ Բերայի ոստիկանութեան պաշտօնատան մէջ վար դրուած է և կը հարցաքննուի։ (Թ—է—)

—Վերաքննիչ ատենի Հուգուգի ճիւղին օգնական անդամ Րէֆիգ պէյ՝ որ ժամանակէ մ'ի վեր հիւանդ էր՝ նախորդ օր մեռաւ։ Րէֆիգ պէյ 27 տարեկան երիտասարդ մ'էր և կը պատկանէր Զմիւռնիոյ երեւելի ընտանեաց միոյն։

—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Այտընի Տէնիզլի գաւառակի հաշուակալ Սալիհ պէյ և Րէժիի պաշտօնեաներէն Հագգը պէյ՝ Զմիւռնիայէն և մայրաքաղաքիս գերմանական հիւպատոսը, ռուսական դեսպանատան զինուորական կցորդն ու Զմիւռնիոյ ռուսական հիւպատոսն՝ Օտեսայէն։

—Օսմ. Հանրային Պարտուց վարչութիւնը խնդրած էր որ նոր հասոյթներ յատկացուին անոնց տեղ որք նուազած կամ բոլորովին դադրած են. կայս. կառավարութիւնն որոշած է պատասխանել թէ չի կրնար նոր հասոյթներ յատկացունել Հանրային Պարտուց։

—Բնիկ Կէօրիւճէցի Անաստաս Ավրամիտի անուն հարուստ յոյն վաճառական մը, որ երկար տարիներէ ի վեր Պուքրէշ կը բնակի և առեւտուրով կ'զբաղի, 25,000 ֆրանք յանձներ է դրամատան մը, յանուն Կէօրիւճէ գիւղաքաղաքին։ Այս գումարին տոկոսները պիտի ծառայեն բարենպատակ ձեռնարկութեանց։

Յոյն բարերարը կտակեր է որ այդ գումարի տոկոսը 13 տարի չառնուելով դրամագլխին վրայ բարդուի և 1900 թուականին այդ յաւելեալ տոկոսով ամեն տարի երկու իսլամ և երկու քրիստոնեայ որբ և աղքատ աղջիկներ [illegible] տրուելով իբրեւ օժիտ երկու հազարական ֆրանք, թէ 4000 ֆրանքով դեղարան մը հաստատուի որ ձրի դեղ հայթայթէ աղքատաց ու տարեկան 3000 ֆրանքով բժիշկ մը վարձուի որ ձրիաբար դարմանէ աղքատներն եւ թէ ամեն տարի Րամազանի և Գուրպանի պայրամներու եւ Զատկի ու Ծնունդի առթիւ 3000 ֆրանքի նպաստ մը բաշխուի իսլամ և քրիստոնեայ կարօտելոց։

Պուքրէշէն կը գրեն թէ Անաստաս Ավրամիտի 25000 ֆրանք եւս պիտի յանձնէ դրամատան մը որպէս զի Կէօրիւճէի իսլամ և քրիստոնեայ վարժարանք կանոնաւոր ընծայք մ'ունենան։

—Գարատաղի իշխանը Տանիլօ պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրեր է մայրաքաղաքիս ռուսական դեսպանատան և հիւանդանոցի բժիշկ Տր. Քարաքանօփքիի եւ նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանը նորա օգնական Տր. Ինեսկավէչի։

— Լ. Հէրըլտի տնօրէն Պ. Հուիթէյքըր մայրաքաղաքս վերադարձաւ երէկ։

—Կրէտէի բնակիչք խնդրած են կայս. կառավարութենէն որ հրաման տայ կուսակալ Բօղազքի փաշային բանալ Քանտիոյ գլխաւոր փողոցներէ մին զոր կղզւոյն զինուորական իշխանութիւնք փակած էին։

— Երէկ Պիրէօսէն մայրաքաղաքս ժամանեցին Հանեայի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Պլան եւ մայրաքաղաքիս անգլ. դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Բարդրայդ։

—Ելմտական նախարարութեան հրաւիրանօք Փարսիլի տէֆթէրտար Ֆէրիտ պէյ մայրաքաղաքս եկաւ ինչ ինչ բերանացի բացատրութիւններ տալու համար։

—Հաքիքաթ կը պատմէ թէ Հէզարկրատցի իսլամ մը իւր մէկ պուլկար դրացւոյն հետ կը տեսնուի եղեր գործի մը համար, երբ պուլկարն յանկարծ բարկանալով երկաթեայ ձողով մը իսլամին գլխուն կը զարնէ։ Վիրաւորեալն անմիջապէս կը մեռնի։

—Նախընթաց օր քանի մը պարսիկներ Պոլիս Մըսըր Զարշուի դրան մօտ Գաֆար անուն ուրիշ պարսիկ մը վիրաւորեցին դաշոյնով. Գաֆարի կեանքը վտանգի մէջ է։

Քանի որ մայրաքաղաքիս առեւտրական և արհեստական հրապարակն հետզհետէ կ'զգայ ծանուցման մեծ օգտակարութիւնը, Ա. ՔՈՒՍՏԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ. ձեռնարկած է Ղալաթիոյ Պէօյիւք Միլլէթ խանին մէջ, թիւ 11, գրասենեակ մը հաստատել

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ

անուամբ, նպատակ ունենալով հասարակութեան դիւրութիւններ ընծայել ծանուցման համար, որ նոր մղում և թափ կուտայ ամեն ձեռնարկներու։ Գրասենեակն ամեն տեսակ դիւրութիւն կ'ընծայէ յաճախորդաց։

ԱԶԴ

Ժ. Տ. Ծանէթթոյի դրամատունն ի Ղալաթիա կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ սեպտեմբեր 14 և 15ին չորեքշաբթի և հինգշաբթի տեղի պիտի ունենայ 5րդ վիճակահանութիւնն Համպուրկի Լօդրըիին, հանրածանօթ իւր բազմաթիւ շահերով։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 62½ ղրշ. ոսկեդրամ, մէկ քառորդին 125 ղրշ.

Հոկտեմբեր 1ին Արքունի փողերանոցին մէջ տեղի պիտի ունենայ Ռումէլիի երկաթուղեաց արժէթղթոց վիճակահանութիւնը.

500 թիւեր պիտի շահին.

Մեծ բաժին 300000 ֆրանք.

Ամբողջ տոմսին գինն է 5 ղրշ, կէսինը 3, քառորդինը 2.

50 տոմսի ի միասին մէկ հինգերորդին գինն է 60 ղրշ. 25 տոմսինը 30, 10 տոմսինը 12 եւ 5 տոմսինը 6.

Այս տոմսերէն ունենալ փափաքող անձինք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս. Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին.

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՈՅ
Ղալաթիա, Գոմիսիոն խան, թիւ 18
1069 3—5

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 12 սեպտ.

Ժուռնալ տը Տէպա հեռագիր մը կը հրատարակէ Պուլկարիայէն՝ ծանուցանող թէ կառավարութիւնը ձերբակալել տուեր է զՊ. Ռատոսլաւոֆ, որ Ֆէրտինանտ Իշխանին դէմ դաւադրած լինելու ամբաստանութեան ներքեւ կը գտնուի։

Տըպլին, 12 սեպտ.

Ոստիկանութիւնը ձերբակալեց զՊ. Օ'Պրիէն, անդամ Երեսփոխանաց ժողովոյ եւ մին ի գլխաւորաց Հողային Դաշնակցութեան։ Այս ձերբակալում մեծ յուզում կը պատճառէ։

Հռոմ, 12 սեպտ.

Մէսինայի մէջ քոլերան կը սաստկանայ. վերջին 24 ժամուց մէջ 45 հոգի քոլերայէ բռնուեր եւ 14 հոգի մեռեր են։

Աթէնք, 12 սեպտ.

Արքունեաց հրամանատար գեր-ծովակալ Տ. Սաքինիս մեռաւ երէկ։

Իսմայիլիա, 11 սեպտ.

Սեպտ. 1էն մինչեւ 10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող նաւուց թիւն է 80 և տասնօրեայ հասոյթն 1,500,000 ֆրանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 1 Սեպտեմբ.

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի		16 2
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	15 39
Բէրայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 36
Բարձրագոյն գին	»	15 36
Նուազագոյն »	»	15 36
Կէս օրին	»	15 36

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 30
Այս առաւօտ	38 27
Կէս օր	38 27

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա Սէրի	23 10
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »	14 30
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ »	0. 15 36

ԻՒՆԻՖԻԷ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ .... (Գ. Կ.)...)	գործ չկայ
Այս առտու բացուեցաւ ....)	
Կէս օրին ....)	

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4 1
Քրէտի Ժէնէրալ .... Գ. Կ....	Օսմ. »	6 33
Պանք տը Գօնս .... »	»	5 30
Սօս. Շիմէ է վալէօր .... »	»	3 25
Թրամուէյ .... »	»	320
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	35 ¼
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լոտրիօյի	»	87

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ. ...	100
20 ֆրանքնոց	» ...	87 36
Անգլիական ոսկի	» ...	110 13
Բօլ իմպէրիալ	» ...	90 30
Քրիմիզ	» ...	51 20
Ռուսական թղթադրամ	» ...	40 13
» արծաթ	» ...	74 20
Ֆիօրին	» ...	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	» ...	108 22
Վէյնոց	» ...	102 35
Հինգնոց	» ...	102 35
Մէթալիք	» ...	98 20
Թասֆիէ	» ...	15 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 12 սեպտեմբ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	101 5/16
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 7/16
» » » գոցուեցաւ	14 5/16
» » » Ա.	22 1/2
» » » Բ.	14 3/4
» » » Գ.	14 3/8
Օթօման 1871	74 1/2
Փոխառութիւն 1877	86 1/8
Պանք Օթօման	9 5/8
Ռուսական փոխառ. 1873	95 7/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	74 1/2
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)....(°.)	98
Տայրա Սանիէ	71 5/8
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	94 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 562

Վիեննա, 12 սեպտեմբ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 20
Օսմանեան երկաթուղի	17 50

Բարիզ, 12 սեպտեմբ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 95
» » 3 %	82 15
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 60
» » » գոցուեցաւ	14 47 1/2
» » » Բ.	14 60
» » » Գ.	14 55

Օսմանեան երկաթուղի	34 57
» Բէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	496 25
Գրէտի Լիոնէ	572 50
» Ֆօնսիէ	1362 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1260
Սուէզի ջրանցք	1997 50
Ռուսական 5 % 1877 ի	100 1/4
Իտալական Ռանթ	98 30
Սպանիական (արտաքին)	67 3/4
Եգիպտական միացեալ	379 37 1/2
Բրիօրիթէ Թիւրք	368 75
5 % Հէլլենական	360
Ջէք Լոնտրայի վրայ	25 41

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՄՈՒՇ, 19 օգոստոս

Երկու ամիս է, որ աստ կը գտնուի Տրապիզոնի առաջնորդ և այժմ Մշոյ Պատր. փոխանորդ Սրուանձտեանց Գեր. Տ. Գարեգին Սրբազան, որ, ինչպէս յայտնի է, կոչուեցաւ ի Մուշ, Ս. Կարապետի վանահայրութեան և վիճակի առաջնորդութեան միացման համար։ Գրած էի թէ՝ այս մասին ինչ ինչ նախնական բանակցութիւններ կատարուեր են Մշոյ վարչութեան և Ս. Կարապետի միաբանութեան հետ, և յերկուստեք միացման հաճութիւն տրուած է։ Ամսոյս 7ին ըստ հրաւիրանց Ն. Սրբազնութեան Ս. Կարապետի վանուց միաբանութեան կողմէ մի պատգամաւորութիւն եկաւ աստ և տեղւոյս Խառն Ժողովոյ հետ խմբագրեց միացման ծրագիրն, և անմիջապէս ներկայելով Գաւառ. Ընդհ. Ժողովոյն՝ միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ եւ հաստատուեցաւ Գեր. Գարեգին Սրբազան Հօր ի Պատրիարքարան ղրկուելու համար։

Այս չորեքթու Գաւառ. Ընդհ. և Խառն ժողովներն առանձին առանձին գրութիւններ ուղղեցին ի Պատրիարքարան՝ խնդրելով որ անմիջապէս միացեալ առաջնորդութեան ընտրութեան հրահանգ ղրկուի և առաւելեւս ամէն կողմէ ժողովուրդը ջերմագոյն փափագ կը տածէ առաջնորդ տեսնել զԳեր. Գարեգին Սրբազան, ուստի թէ՛ Ընդհ. ժողովոյ և թէ՛ Խառն ժողովոյ կողմէ թախանձանօք խնդրուած է Ազգ. Պատրիարքարանէ ընտրելեաց ցանկի մէջ դնել Գեր. Գարեգին Սրբազանի անունն եւս, որպէսզի երկիրը կարենայ ընտրել իւր սիրածը։ Լիայոյս են Մշոյ Ազգ. ժողովներն, թէ Պատրիարքարանը կը հաճի ընտրելեաց ցանկի մէջ դնել Ն. Սրբազնութեան անունն և գոհացնել տալ ժողովրդեան անկեղծ փափաքանաց։

Գարեգին Սրբազան վերստին Ս. Կարապետի վանքը գնաց Ս. Աստուածածնայ տօնախմբութեան ներկայ գտնուելու համար։

—Ս. Յովհաննու վանուց նուիրակ Մուրատեան Առաքել վարդապետ, որ Պոլանըքը նուիրակութեան գնացած էր, ի վերադարձին Ալլահէքպարի ձորին մէջ չորս քիւրդ ձիաւորներով կը պաշարուի, որք կ՚առնուն նուիրակութեան արդիւնքն և ընկերաց զէնքն։ Առաքել վարդապետ այս մասին բողոք բարձաւ Տեղ. Կառավարութեան։ Նոյնպէս Ս. Աղբերիկ վանուց նուիրակ Տ. Պաղտասար վարդապետ եւս Մանազկերտէն դառնալու Պոլանըքը Թըղէկէրէ ըսուած տեղը թալանուեր է և առնուեր են ձին ու ինչքերն։ Գեր. Գարեգին Սրբազան Վսեմ. կառավարիչ փաշայի ուշադրութիւնն հրաւիրեր է այս մասին, որ խոստացեր է գողօններն երեւան հանել։

—Շատախի Շէնիք գիւղացի ազգայիններէն անձ մը գիշեր ատեն ոչխարին քով քնացած ժամանակ քրդերէն գնդակահար կը լինի և կը մեռնի։

—Վարդավառի և Ս. Աստուածածնայ տօնախմբութիւններն բարեկարգութեամբ կատարուեցան ի Ս Կարապետի վանս. ուխտաւորաց թիւր պակաս էր. զգալի նուազութիւն մը կը տեսնուի Ռուսահայ ուխտաւորաց մէջ։

—Մինչդեռ կայսեր. բարեխնամ կառավարութիւնն և Պատրիարքարան ամէն խնամք կը տանին սովեալ գաւառներու հայ հասցնելու, ցաւալի է տեսնել, որ մեր դաշտին մէջ սովորական դարձեր է ցորեանի և խոտերու բարդոցներ վառել եւ շէնքեր հրդեհել, աղէտ մը, որ այնքան վտանգաւոր է երկրագործին և նոյն իսկ կառավարութեան գանձին. կը յուսանք թէ այս եւ նմանօրինակ դէպքեր պիտի գրաւեն մեր Վսեմ կառավարիչ փաշայի ուշադրութիւն և խնամքն։

ԵՂԻՇԷ

ՀՐԿԻԶՈՒՄՆ ԱՆՏԱՌԱՑ

Վկայեալ անտառագէտ Յովսէփ էֆ. Էքշեան մեզ գրած է հետեւեալ յօդուածն, անտառաց հրկիզման վրայ, որ այս պահուս մեծ ուշադրութիւն կը գրաւէ։

Անտառաց հրկիզման աղետալի վնասներն աշխարհիս գրեթէ ամէն մասերուն մէջ տեղի կ՚ունենան. ընդհանրապէս Ասիոյ և Ափրիկէի անտառաց հրդեհն յաճախակի և ծագումն հեշտ է։ Արդ, մի հարցում կը պարզի մեր առաջ և կ՚ստիպէ մեզ հետազօտել թէ ինչո՞ւ Եւրոպիոյ մէջ անտառաց հրդեհը սակաւ է և Ասիոյ մէջ գրեթէ ամենօրեայ։

Նախ գիտնալ հարկ է մեզ թէ անտառ մը անհուն տարածութեամբ հողի մը վրայ բարձրացող հսկայ ծառերու հաւաքածոյ մ՚է, (ածուխ պատրաստելու յատկացեալ ծառերն ի բաց առնլով, որք 7էն մինչեւ 15 տարեկան ծառեր են,) սա առաւելութեամբ թէ այս ծառերու շարքն և կազմակերպութիւնը մի կանոնի ենթակայ են։ Անտառն իւր մէջ և կամ դուրսն ունի նաեւ արօտավայր մ՚ խաշներու արածման յատկացեալ*), և մացառ և զանազան կարծրերձ տունկեր, որք կը գործածուին ի պէտս փուռերու և այլ գործատեղեաց։ Այս վիճակներ Եւրոպիոյ մէջ աւելի կազմակերպեալ և կանոնաւոր են։ Անտառաց հրկիզումն այս ծառերու, տունկերու և մացառներու այրումն է։

Հրդեհը միշտ ամառուան եղանակին տօթակէզ օրերուն և չոր օդերուն կը պատահի։ Գրեթէ ամէն տարի այս ժամանակներ սոյն աղէտը կը տիրապետէ անտառաց մէջ։

Հետազօտենք այս աղէտին պատճառները։

Եւրոպիոյ մէջ կանոնաւոր անտառ ունեցող և զայն բարգաւաճեալ և բազմածիլ ընող տէրութիւնք Գերման, Ֆրանսական և Աւստրիական տէրութիւններն են. անտառի վրայ տեսական մի գաղափար ստանալու համար մարդս այս վիթխարի և միակերպ անտառները խուզելու է։ Ասոնցմէ ետք կուգան Օսմ. տէրութեան անտառներն և յետոյ այլ տէրութեանց։

Գերմանիոյ և Ֆրանսայի անտառաց մէջ հրդեհը մերիններուն բաղդատմամբ հազուագիւտ է, մանաւանդ Գերմանիոյ անտառաց մէջ. զի անդ մի ծայրայեղ զգուշութիւն, արտասովոր հսկում կայ. Գերմանիոյ անտառաց մասին եղած հսկողութիւնն անբացատրելի է, այնպէս որ յատուկ զինուորներ կարգուած են ի պահպանութիւն անտառաց։ Գալով Ֆրանսայի, ամէն հարկաւոր տեղերը խրճիթներ կառուցուած են ուր կը բնակին անտառաց պահապաններ։

Թուրքիոյ անտառաց մէջ, անտառին տարածութեան աստիճանին համաձայն պահապաններ չը գտնուելով, հրդեհն օրերով ամիսներով կը տեւէ և այսու աչագին գանձեր արժող այն լայնածաւալ անտառներ մոխիր կը դառնան։

Հրդեհի ծագումը զանազան է. Ընդհանրապէս անցորդաց կրակ վառելէն, սիկառներէն և կամ անտառաց մէջ ապաստանող աւազակներէն յառաջ կուգայ։ Սակայն ամէն պարագայի մէջ պահապաններու կատարեալ զգուշութիւնը կարող է այս սոսկալի վտանգին առաջն առնուլ. պահապանն հեռուէն թխագոյն մուխերու ծաւալ ծաւալ ծխելը տեսնելուն պէս, խիստ մօտակայ գիւղերէն մարդիկ օգնութեան կանչելով կրնայ խափանել կրակը։ Բայց աստի Թուրքիոյ անտառաց մէջ ընդհանրապէս հրդեհի ծագումը մօտակայ գաղթականաց և կամ տեղացիներու կամաւ կրակ ձգելէն յառաջ կուգայ։ Արդարեւ այս մարդիկն ընդարձակ արտեր և անբոյս հողեր ունենալու և այս հողերուն վրայ մասամբ մը խաշանց առատ խոտ և իրենց համար արմտիք բուսցնելու գաղափարաւ՝ անտառաց մացառոտ վայրերը կրակ կը ձգեն. բնականաբար այս գործողութիւնն ամառուայ եղանակին տեղի կ՚ունենայ, զի ձմեան անտառները ձիւնապատ են. արդ այն չորցած և կմախք դարձած մացառները մի անգամ բռնկելով, ելեկտրական զօրութեան պէս արագ իրարու կը հաղորդեն այս անշէջ բոցը. կրակն երթալով կ՚աւելնայ, մացառները կ՚սպառին, տունկերը կը բռնկին. գիւղացիք մարելու ամէն միջոց ի գործ կը դնեն՝ այլ ի զուր. հրդեհը տարածուած է. տունկերէն ահա կրակն անտառը կը մտնէ, ամէն բան կը լափէ և վերջապէս մոխիր կը դառնէ։

* *
*

Այս մօտերս շատ մը գեղեցիկ անտառներ հրոյ ճարակ եղան. Պոլսոյ մօտակայքը Ալէմ տաղին, անտառային ամեն զբօսանքի այն հիանալի կեդրոնը, Ջամլուճ Պաշին և Վոսփորի Րումէլիի կողմը գտնուող Վիթալիս և Իպրահիմ փաշաներու անտառները մեծամեծ վնասներ կրեցին. ասոնցմէ զատ Թուրքիոյ Այտընի, Ատանա և Քարասսոյի վիլայէթներու անտառաց մէջ սոսկալի հրդեհներ ծագելով բնական աչագին հարստութիւններ բոցերու զոհ գնացին, ի մեծ դժբաղդութիւն ժողովրդեան։ Վերոյիշեալ Ալէմ Տաղի եւ Ջամլուճ Պաշի անտառները կայսերական Անձնական Գանձուն պաշտօնէից կողմանէ եղած օգնութեանց շնորհիւ միւսներու բաղդատմամբ շօշափելի վնաս մը չկրեցին. Վիթալիս փաշայի անտառը բոլորովին մոխիր դարձաւ, Իպրահիմ փաշայի անտառաց մէկ մասը կորաւ։ Վիլայէթներու անտառները գրեթէ ոչնչացան. հրդեհը սոսկալի էր. օրերով կ՚այրէին անտառները,—երկրային դժոխք։ Տեղական իշխանութեանց ձեռք առած միջոցներն և բուռն ջանքերն ի դերեւ ելան։ Անօգուտ էր ամեն բան։ Եղեւնեաց, մայրիներու, շագանակենեաց այն ընդարձակ ու գեղեցիկ անտառներն այլ չի կան. անհուն տարածութեամբ սեւ մոխիր ծածկած է անտառը. վնասը խիստ մեծ է. ափսո՜ս . . .

Ի՞նչ միջոց գործադրել հարկ է այս աւերիչ աղէտին դէմ։

Իբր այս ծախիչ սպառիչ ընթացքով յառաջացող եւ տեւող այս սոսկալի հրդեհին լուրն հասնելով յունկն Օգոստ. Սուլթանին, որ ամենամեծ հոգածութիւն ունի երկրին կենսական շահուց և սիրոյից համար, Ն. Վեհափառութիւն անմիջապէս կայսերական հրամանագրով կը հրամայէ խափանել այդ հրդեհներն և իրեն ներկայել այդ հրկիզմանց պատճառները։ Ասոր վրայ Բարձրագոյն Դուռն և Ելեւմտից նախարարութիւնն ի ժողով գումարուելով երրորդէն կը խորհրդակցին եւ նկատելով որ անտառապահք իրենց պարտականութիւններն լիովին չեն ըմռնած և փայտի տուրքերու հաւաքման եւ այլ գործի զբաղելով, անտառաց պահպանութիւնն անխնամ կը թողուն, որոշած են սոյն տուրքի պաշտօնն ուրիշներու յանձնել և հրամայել որ պահապանք իրենց պաշտօնին գլուխը գտնուին միշտ եւ անընդհատ։

Օգոստափառ Կայսեր շնորհիւ այս միջոցն ի գործ դնելով, անտառաց հրդեհք ամ ըստ ամէ կը նուազին անկասկած։

ՅՈՎՍԷՓ ԷՔՇԵԱՆ

ՀԱՅՔ Ի ԿՐԵՏԷ

ՔԱՆԵԱ, 22 օգոստ.

(Շար. երէկի թուէն և վերջ)

Բայց կրետացի քրիստոնեայք յուսահատող ժողովուրդ չեն։ 1878ին, երբ կը լսուին հետզհետէ Այ-Ստեֆանոյի և Պէրլինի անունները, Միխալի Կորաքի լեռնականը,—ապստամբութեանց մէջ սա միշտ եղած է գլխաւոր հրամանատար—, ապստամբութեան փողը կը հնչեցնէ վերստին։ Թէ և 30,000 օսմանեան զինուորք կը թափին ի Կրետէ, որք միանալով բնիկ Մահմետականաց հետ կարող էին ի մի հարուած վերջացնել ապստամբութիւնըն, այլ սակայն Վեհ. Սուլթանը չուզելով տեղի տալ արիւնահեղութեանց, և տեսնելով միանգամայն թէ պատեհ ժամն այլ եւս հասած է իւր գթութեամբն օժտելու հաւասարապէս կրետացի մահմետական և քրիստոնեայ հասարակութիւնը, կը յղէ Ահմէտ Մուխթար, Քոսթաքի և Կէրիտլի Ալի փաշաներն ի Կրետէ, որք գալով կը հրաւիրեն ապստամբներն ի բանակցութիւն, եթէ կ՚ընդունին սա առաջին պայմանն՝ այն է Հէլլէնստանի հետ միացման խօսքը չարտասանել բնաւ։ Ապստամբք ճարահատած կ՚ընդունին այս պայման և բանակցութեան տեղ կ՚որոշուի Հալէբա գեղեցկագոյն գիւղը, Հանեայէն քիչ հեռու. Համայն մեծ տէրութեանց հիւպատոսք կը մասնակցին սոյն բանակցութեան։ Երկու կողմէն կ՚որոշուի որ Վալին քրիստոնեայ և Հրամանատարը մահմետական լինի, տեղական ազգային ժողովն ընտրէ վարչական ժողովը, որմէ ընտրուին չորս միւթէսարրըֆներ, Քանտիայի և Ռէթիմոյի համար Թուրք, իսկ Վամոյի և Սֆաքիոյի համար յոյն, պաշտօնեայք հաւասար թուով խառն, ընդհանուր դաստիարակութեան համար յատկանելի գումարք ըստ թուոյ իւրաքանչիւր կրօնական հասարակութեան բաշխուին. Կղզին չորս զօրաբանակի ծախք վճարէ միայն. աւելին, եթէ հարկ լինի, Բ. Դուռը. Քաղաքացին [illegible] և գիւղացին [illegible] տուրք մը միայն տան, որ գործածուի ի պէտս տեղական կառավարութեան և դաստիարակութեան. մաքսատուրքեր միայն Բ. Դուռն առնու. քրիստոնեայք զինուորական տուրքէ և մահմետականք զինուորագրութենէ ազատ լինին բոլորովին և այլն։

Հալէբայի սոյն դաշնագրութիւնն օսմանեան տէրութենէն վաւերանալով, անմիջապէս կուսակալ կ՚անուանուի Քոսթաքի փաշա ի ձայն թնդանօթներու և անուհետեւ խաղաղութիւնն ու բարեկարգութիւնն կը հաստատուի բոլոր Կրետէի մէջ. այլ սակայն անհաշտ ատելութիւնն ընդ մէջ քրիստոնէից և մահմետականաց շարունակ կը մնայ ու մնայ, և օր չը լինիր որ մարդասպանութեան դէպք չլսուի։

Իսկ մեծ գաղթականութենէն յետոյ մնացորդ հայք ի՞նչ եղան. — Սոքա եւս հետզհետէ մի առ մի կը մեկնին, մինչեւ վրայ կը հասնի 1866ի ապստամբութիւնը. քանի մը հայ տնուորք եւս լսելով որ իրենց բնիկ քահանայ տէր Կարապետ վախճաներ է ի [illegible] Կ. Պոլսոյ և թէ առանց քահանայի մնացած են, և վերահաս ապստամբութեան տագնապէն սարսափահար՝ աժան գնով ծախելով տուն ու տեղ, կը ցրուին և կը մնայ մի հատ անճրկեալ հայ։ Սա ունի մի մանչ և երկու աղջիկ, և ըստ դիպուածի Քանտիա հասնող հայ վիրաբոյժի մը կը նշանէ աղջիկներէն մին։ Սա ծայրայեղ ի հաւատս և իբրեւ հին նահապետ հարսանիքը կը պատրաստէ, հարսնեւորք ներկայ են, ջահք վառուած, հարս ու փեսայ կան ի միջի, բայց քահանա՞յ.— չկա՛յ։ Լռութիւն կը տիրէ, երբ յանկարծ այս ծերունազարդ նահապետ դողդոջ քայլով կը յառաջանայ. տեսարանն ահաւոր և սրտաճմլիկ է. Ծերունին լալով կը բռնէ հարսին ու փեսային ձեռներն և իրարու տալով՝ քահանայապետաբա՛ր կը բարձրացնէ խաչն ի վերեւ գլխոց նոցա և կը գոչէ. «Տուեալ զձեռն Եւայի ի յաջն Ադամայ . . . ես պսակեմ զձեզ յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ»։ Ծերունին սոյն տարօրինակ հայկական վերջին հարսանիքէն քիչ ատեն անցած՝ կը մեռնի, ինչպէս փեսայն եւս, և ահա այսպէս կ՚անհետանայ հայ ընտանեկան աստղը Կրետէի պայծառ երկրէն։ Եւ եկեղեցին բոլորովին կ՚այրիանայ և սուրբ Կարապետի կանթեղին լոյսն այլ եւս չլուսաւորեր հայկական սրբալոյս երեսներ. այլ յոյներու և Թուրքերու, որք երբեմն կուգան յուխտ և յերկրպագութիւն Թաչուն Ս. Աստուածածնի։

Իսկ ո՞վ է այս Թաչուն Ս. Աստուածածինը.—երբ Հայք առաջին անգամ կը գաղթեն, Յոյնք Հայոց բէկչութենէն օգուտ քաղելով՝ կը պահանջեն թէ՛ եկեղեցին և թէ՛ մանաւանդ Թաչուն Ս. Աստուածածնի պատկերը. Հայք կ՚ընդդիմանան, բայց Յոյնք կը յաջողին գողնալ և տանիլ իրենց եկեղեցին։ Բայց առաւօտուն ո՜րչափ մեծ կը լինի Յունաց զարմանքն երբ կը տեսնեն որ Ս. Աստուածածնայ պատկերը չկայ. իսկոյն կը վազեն կուգան Հայոց եկեղեցին, և հոն ի՜նչ տեսնեն.—զմբեթէն կախուա՛ծ։ Սանդուխ դնելով վեր կ՚ելնեն և աչացն ամբոխի և մեծ հանդիսիւ կը տանին նորէն իրենց եկեղեցին և պահապաններ կը կարգեն. Հայք բուռ մը լինելով՝ Յոյն ամբոխին կատաղութենէն վախնալով՝ ձեռնպահ կը մնան. այլ սակայն յաջորդ օրը նորէն Յոյնք մեծաւ զարմացմամբ կը տեսնեն որ Աստուածածնայ պատկերը չկայ. կը վազեն Հայոց եկեղեցին. Մահմետականք՝ Յունաց այս իրարանցումէն հետաքրքրուած՝ կը խառնուին բազմութեան մէջ և ահա ամենեքին կը տեսնեն Ս. Աստուածածինը դարձեալ իր տեղն եկած ու բազմած. Մահմետականք կ՚աղաղակեն թէ «Մէրիէմ Անա որովհետեւ չուզեր ուրիշ տեղ երթալ, այլ իր բուն տեղը մնալ կ՚ուզէ, ուստի պէտք է մնայ, որպէս զի քաղաքէն գլխուն փորձանք մը չգայ»։ Յոյնք իրաւունք տալով Մահմետականաց և հաւատալով այս հրաշքին, այլ եւս և ոչ միանգամ մտքէ կ՚անցունեն Աստուածածնայ պատկերին այլուր փոխադրութիւնը. միայն թէ եկեղեցին գրաւելու սաղայեալն գաղափարը կը յղանան, այլ առ աչի Մահմետականաց մինչեւ ցարդ չեն յաջողած զայն սեփհականելու բռնութեամբ և ընդհակառակն Յոյն քահանայք ժամանակ առ ժամանակ անուշութեամբ հայ բանւորներու խնդիր ըրած են գալ երբեմն և ժամերգութիւն ընելով՝ տալ հոգեւոր մխիթարութիւն, սակայն եւ այնպէս չեն յաջողած. Իսկ ես երբ հոս հասայ, սեփհականութեան խնդիրն ուրիշ ձեւ առած գտայ, որոյ մանրամասնութիւնն հանդերձ պարագայիւք Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդելու պարտքն ունիմ և ոչ ազգին։ Մինչեւ ցայսօր Թաչուն Ս. Աստուածածնայ ուխտաւորք իւղ բերելով և կանթեղին մէջ քըչէ կտոր թաթխելով հիւանդի կը տանին ի բժշկութիւն։ Այս պատկերն ուրիշ հին ձեռագիր գրոց հետ թէեւ կ՚ուզէի առնուլ և յանձնել Պատրիարքարանի, այլ կրօնական մոլեռանդութենէ աչաբեկ՝ թողի զայն, որպէս զի Ս. Աստուածածնայ կանթեղի լուսէն գոնէ այն գերեզմանք լուսաւորուին՝ որք շուրջ եկեղեցւոյ են, և որոց տապանաքարինք գրեթէ երկու հարիւր քսան տարուան թուականներ կը կրեն և որոց տակ թաղուած կան վարդապետ, քահանայ, նահատակ. կայ գեղեցիկ պատկեր մ՚ալ Ս. Լուսաւորչի որ Իտալիոյ Վենետիկ (*) քաղաքին մէջ հայ եկեղեցւոյ համար շինուած է եղեր, ինչպէս կը յայտնէ պատկերին ներքեւ արձանագրութիւնն որ թէ՛ հայերէն է և թէ իտալերէն։ Այս պատկերն հետս առնլով պիտի բերեմ ի Կ. Պոլիս։ Կ՚երեւի թէ այս պատկերը Վենետիկէն Քիոսի օգնութեան հասած հայ զօրքերը բերած են և ապա Կրետէ բերուած. բայց սա կայ որ Եւրոպիոյ այդ քաղաքին մէջ եղած Հայ եկեղեցին հիմայ ո՞ւր է, ո՞ր ի ձեռին է . . . խե՜ղճ դու Հայոց ազգ, ամեն տեղ ցանուցիր եղած և ամեն տեղ յիշատակ մը թողած ես։ Կ՚երեւի թէ Հայոց երկրէ յերկիր երթալ տեսնելու հետաքրքրութիւնը շատ կանուխ ժամանակէ ի վեր է, նոյն իսկ Կիլիկեան թագաւորութեան ատեն, քանի որ Ջեռագիրն առակ մը կը պատմէ. «Հայր մը աղջիկ տեսնելու երթալով կը հաւնի աղջկան, և ամուսնութեան ժամը կ՚որոշէ, սակայն աղջիկը պայմանաժամը չընդունելով այսպէս կ՚աղաչէ. «Պարոնդատս, զիս տունդ տանելէ առաջ կը խնդրեմ որ տանիս զիս յԵրուսաղէմ, որ հաճի հարս ըլլամ, յետոյ տանիս զիս Հռովմ որ հռում հարս ըլլամ, յետոյ յԷջմիածին՝ որ խաթուն հարս ըլլամ, յետոյ ի Մշոյ Սուլթան Ս. Կարապետ, որ Սուլթան տիկին ըլլամ»։ Պարոնդատցու ծերուկը խօսքը կտրելով կը պատասխանէ. «Ա՛ղջիկս, ես զքեզ իմ տունս տանելու եկայ, բայց դուն երկիր զիս իմ տունէս կը հանես. չէն կեցիր, շնորհակալ եմ, մնաս բարով»։ Հեղինակն այս առակաւ կը պարսաւէ Հայոց հայրենիքէ հեռանալով օտար տեղեր տեսնելու և թափառելու ազգակործան ախտը։

1869էն ի վեր, այսինքն Կրետէի ներւաճնուելէն ի վեր, Կրետէ Հայ եկեղեցականի երես տեսած չունէր, ուստի երբ շուկայի մէջ առաջին անգամ երեւցայ, մահմետականք և քրիստոնեայք երեսիս, հագուստիս և փակեղիս կը նայէին։ Կիրակի օրեր մեր եկեղեցւոյ մէջ բազմութիւն շատ է, աւա՜ղ, ոչ Հայ, այլ Յոյն։

Ամբողջ Կրետէի մէջ չկան նշանակութեան արժանի շէնքեր և հաստատութիւններ, և ի՞նչպէս կարելի է, քանի որ ժամն ու յեղափոխութիւնք անպակաս են։ Միայն ի Քանտիա Թուրքեր վերջին ժամանակներս շինած են մի գեղեցկաշէն մզկիթ. յոյնք ունին երկու եկեղեցի, մերինէն շատ փոքրիկ և մերինէն աւելի անշուք, բայց սկսած են բաւական մեծ եկեղեցի մը շինել, որոյ հիմը 1862ին արդի Կ. Պոլսոյ Դիոնէսիոս պատրիարքը ձգած է և մինչեւ ցարդ քսան և հինգ տարիէ՛ ի վեր տակաւին գմբէթը չշինուած կիսատ մնացած է յերեսաց ազգային ներքին երկպառակութեանց, այնպէս որ օր մը, ինչպէս Հրեայք կը պարծենային Յիսուսի թէ «զքառասուն և զվեց ամ շինեցաւ տաճարս և դու զերիս աւո՞ւրս շինես», քանուբացի յոյն մը ուրիշի, մանաւանդ օտարական անցորդի մը պարծանօք պիտի կրնայ ըսել. «Կը տեսնե՞ս սա տաճարը, այսչա՞փ տարուան մէջ շինուեցաւ»։ Կրետէի քաղաքաց փողոցները շատ նեղ են և աղտոտ, միայն շուկաները լայն։ Քանտիայի զօրանոցն, որոյ շինութիւնը լմննալու վրայ է, ձեռակերտ է հայ բանւորաց, որք երեք տարիէ ի վեր մինչեւ ցայսօր տակաւին կը բանին, և է մեծկակ շէնք և գեղեցկատեսիլ. Կրետէի բերքն է խաղող, նուշ և ձէթ. Գեղջուկ և քաղաքացի իրարմէ չեն տարբերիր այնքան հագուստով։

Ի՞նչ կ՚ուզէ Կրետացին.— Էշ մը, հրացէն մը և կարմիր նշխուն թաշկինակ մը բաց գլխուն փաթթելու համար, զի ընդհանրապէս ֆէս չեն գործածեր։ Զարմա՛նք. այս երկրին մէջ արջ, գայլ, աղուէս և ուրիշ գազաններ չկան, և ինչո՞ւ Աստուած պէտք տեսնէր այդ գազաններն ստեղծելու, քանի որ տեղացիք գազաններու գործը կատարելու յարմար ստեղծուած էին։

ՎԱՀԱՆ ՎՐԴ. ՊԱՐՏԻԶԱԿՑԻ

---

*) Թէեւ սակ կանոնաւոր անտառներու մէջ կը գտնուի միայն։

(*) Ահա արձանագիրն. «Ով սուրբ Լուսաւորիչ Գրիգորիէ, մաղթեա վասն տառապելոյս, մանաւանդ վաճառականացն Հայոց, որք ուխտեալք և եղբայրացեալք գոլով ետուն տալ զսիս հրաշալի չարչարանաց քոց, ընդ հովանեաւ սրբոյ եկեղեցւոյն, որ յանուն Երեւման խաչի կայ շինեալ ի կղզւոջն Վենետիոյ։ Իսկ թիւն ՌՃԽԲ. 1693։

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ
Ի ՔԱՂԿԵԴՈՆ

Վարժարանիս ուսմանց տարեկան շրջանն կ՚սկսի սեպտեմբեր 1/13

1108 6—6

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՐՑ
Ի ՓԱՆԿԱԼԹԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

Վիեննական Մխիթարեան Հարց վարժարանին 1887-88 տարւոյն ուսումնական ընթացքը պիտի սկսի սեպտ. 4/16ին։ Կը բաղձացուի որ ամեն աշակերտք ուղղուելը մինչեւ սեպ. 3/15 եկած ըլլան։

Սոյն վարժարանը կ՚ընդունի ներքին կիսաթոշակ և արտաքին աշակերտ։ Վարժարանս մտնելու պայմաններուն վրայ աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնուլ ուզողը կրնայ Փանկալթի նոյն վարժարանին վարչութեան դիմել,

Հ. ԱՆԴՐԷԱՍ Վ. ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ
Փոխ. Վեր.

1107 5—5

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Այս վարժարանին պարապոյ աւուրք կը լրանան յառաջիկայ Սեպտ. 1ին։ Նոյն օրէն կ՚սկսի աշակերտաց վերամուտ. իսկ դասուց սկզբնաւորութիւնը պիտի լինի Սեպտ. 9ին, Չորեքշաբթի։

Տնօրէնը պատրաստ է տեսակցիլ ծնողաց հետ, ամէն օր, իւր վարժարանին մէջ։

Փափաքողաց կը յղենք նամակաւ վարժարանիս Ցայտագիրն, որ կրնայ ստացուիլ նաեւ Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Զարդարեան Գրատան մէջ, Յովհաննէս էֆ. Արամեանէ։

1887 օգոստ. 18 Հիմնադիր-Տնօրէն
Իւսկիւտար Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
1105 6—6

ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ
ԱՂՋԿԱՆՑ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԻՃԱՏԻԷ

Հաստատութեանս, Նոր տարեմուտը կ՚սկսի սեպտեմբեր 1ին։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 32 ոսկի օսմ. իսկ ցերեկեայք 8 ոսկի ուսումնարանի և 6 ոսկի նախակրթարանի համար. դաշնակի համար նոյնպէս տարեկան 6 ոսկի։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ. Տնօրէնութիւն վարժարանիս։

Մ. Ս. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ
1887 օգոստ. 11
1080 7—8

ՌՈՒԲԻՆԵԱՆ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Գիշերօթիկ և Ցերեկեայ

Վարժարանիս Նոր տարեշրջանը կ՚սկսի սեպտեմբեր 1/13ին. գիշերօթիկ և ցերեկեայ երկսեռ աշակերտաց ընդունելութեան պայմանները խիստ գոհացուցիչ են։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել ի վարժարան, Բերա, Բանկալթի, Ճէմիլպէյ փողոց, Թիւ 45։

Հիմնադիր
Տէր և վերատեսուչ
ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ Ծ. Վ. ՌՈՒԲԻՆԵԱՆ
Բերա-Բանկալթի, 1887 օգոստ. 27
1115 2—2

ԱԶԴ
ՌՈՊԷՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս Նոր Տարեշրջանը կ՚սկսի Սեպտեմբեր 3/15ին։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 10 ոսկի օսմ.։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Րումէլի-Հիսար։ 1076

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ՊԱՅՔԸԼ ՀԱՒՈՒԶ

Այս վարժարանն ունի ընտիր խումբ մը ուսուցչաց, եւ պատրաստ է բարւոք կերպիւ ուսուցանել Գաղղիերէն, Թուրքերէն, Անգղիերէն եւ Հայերէն, այս վերջինն ըլլալով վարժարանին լեզուն։

Ուսմանց և պայմաններու մասին աւելի տեղեկութեան համար պարտ է դիմել Թիւ 3 սենեակն ի Պայքըլ Հաւուզ։

Դպրոցին յառաջիկայ շրջանը սկսաւ ըստ Լատ. սեպտ. 6, Երկուշաբթի։

Կանոնաւոր ընթացքին համար աշակերտք պարտին հատուցանել ամսական 30 դահեկան։ Նախապատրաստական ճիւղին համար 20 դահեկան։

Վարժարանին տնօրինութիւնն յանձնուած է Պատուելի Տոքթօր Կրինի։

1058 12—12

ՇԱՀԱՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Այս անգամ 106երդը պիտի քաշուի յառաջիկայ եւրոպական հոկտեմբեր 1ին, այսինքն սեպտեմբեր 19ին ըստ Յունաց։

500 Թիւեր պիտի շահին։ Առաջին պարգեւն է՝ **300,000** և երկրորդը՝ **25,000** Ֆրանք։

Ասոնցմէ զատ՝ 48 թիւեր եւս մեծ պարգեւներ՝ իսկ մնացեալ 450 թիւերը 400ական ֆրանք պիտի շահին։

Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 5՝ կէսինը 3՝ և մէկ չորրորդինը 2 դահեկան։

Բաց ի ասոնցմէ գնողաց համար ամենէն նպաստաւոր պայմաններով եւս բաղդատոմսեր հրապարակ հանած եմք, այնպէս որ այլ եւս սոյն վիճակահանութեան չմասնակցիլը չարժեր, հետեւեալ պայմաններով.

					դահեկան
5 հատ	տարբեր	տարբեր	թիւեր		5
10	»	»	»	»	10
20	»	»	»	»	20
50	»	»	»	»	50

որք շահելի գումարին միայն մէկ հինգերորդն ստանալու իրաւունք ունին։

Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ նամակի փուլ ալ կ՚ընդունուի։ Թղթատարի ծախքը գնողին կը վերաբերի։

Դիմել ի Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Թիւ 33, Գուլպադրճեան Ընկերութեան։ 517

ՏՕՔԹՕՐ ՏԻՐԱՆ ՔԱՔԱՄԱՃԻ մասնագէտ մանկաբարձ, պատիւ ունի ծանուցանել իւր Արգոյ յաճախորդաց թէ՝ իւր բնակութիւնն այս անգամ փոխադրած է ի Բերա, Ասլանօղ փողոց, Թիւ 6, ուր պատրաստ է իրեն դիմող հիւանդները դարմանել ամէն օր, յետ միջօրէի, ժամ 8-11 ըստ տաճկաց։ 1112 4—20

ԱԶԴ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ մեր արտադրութեանց բազմաթիւ կեղծերը շինուած լինելով, որոց մեծ մասին 3/6րդն առողջութեան վնասակար նիւթեր են և հասարակութեան կը վաճառուին «Քոնեաք Մարդէլ» անունով, մեր շիշերուն էթիքէթը փոխեցինք։ Նոր նշանները կարելի է տեսնել մեր գրասենեակին։

Ի դիմաց Քոնեաքի Մարդէլ և Ընկ.
Ժ. Ֆ. ՄԱԳՆԱՄԱՐԱ
Ղալաթիա, Կէօչէ Օղլու խան, 4
928 27—30

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
Ժանտարմա տայիրէսի

Տէրսաատէթ վէ վիլայաթ ժանտարմա վէ զապթիյէ ալայլարը իչիւն իւչ եւզ իւչ սէնէսի միյատինէ մահսուսէն միւպայաասընա լիւզում կէօրիւնիւպ իճրայի միւնագասասընա միւպաշէրէթ օլունտըղը եւրմի պէչ թէմմուզ սէնէ իւչ եւզ իւչ թարիխինտէ իլան գըլընան զապիթ վէ նէֆէր էլպիսէսի վէ եազմուրլուգ վէ մաբիւսկիւլ ֆէս վէ ճիզմէլէրին սէնէի մէրգումէ չէհրը իլուլընըն իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ միւնագասասընա խիթամ վիրիլէրէք գարարտատէսի չէքիլէճէկլինտէն վէ ֆէրտասը բէնչշէնպիհ կիւնիւ սաաթ տօգուզա դատար եւզատէ պէչ թէնզիլի գապուլ իլէ անտէն սօնրա իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, թալիպլէրինին եէվմը մէզքիւրտէ տէկլին ժանտարմա տաիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

29 աղուստոս 303 1062

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Սէպզէ գումիսիօնը իչիւն միւպայեա օլունաճագ օլան եւզ պին գըյէի ճէտիտ բաթաթէսին պէհէր գըյէսի օթուզ փարայա թալիպ էօհտէսինտէ օլուպ իչպու իլուլըն իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ ուչիւնճիւ կիւնիւ տախի եւզատէ պէչ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթպայա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

31 աղուստոս 1887 1094
Նօ. 42 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտագաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. Նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամադրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Սէրայը Հիւմայուն ճէնապը Միւլիւքեանէ էրզագը ումումիյէ անպարը իչին միւպայեա օլունաճագ օլան գաշվէնին գարարը գաժիսի իլլուը բումինին իքինճի չարշէնպիհ կիւնիւ միրլիւճէքլինուէն, Թալիպ օլանլարըն էճվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտան նիհայէթ տօգուզա գատար Խաղինէի Խասսաի Շահանէյէ միւրաճաաթ իյլէմլէրի իլան օլունուր։

30 աղօսթօս 303 1004
2—3

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ
(Խուլ-դողան)

ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶ

24 ժամուան մէջ կը բուժէն

ՍԻՐՈՒՓԻՔ ՄԱՆԱՐԱՌՎ

Քսան տարուան յաջողութիւն

ԱՄԵՆԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վարձատրուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաստատութեանն արժանացած։

Սրճեկից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35։

671 18—26

ՍԻՆԿԵՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90,—ի Կալաթա Կլավանի խան, 2,—ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԵՐ

Վճարման դիւրութիւն
Ձգուշանալ կեղծերէն։ 626

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՑՊԸԼ ՀԱՌԻՋ

ԹԻՒ ԱՆՃԸԼԱՐ ԽՕՃՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Այս կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենաներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ՁԱՓԱԻՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական եւն
ԱՅՑԵՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը Թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաև դրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ եւն եւն։

736

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՁԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼԸ

Տօքթօր Այէրի Ձէրրի Փէքթօրալը արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողոցաւք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կայուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'օգնէ ու կը կազդուրէ։

Տր. Այէրի Ձէրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իբր առաքինութեանց ջատագովն և պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Չկայ ամենևին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու։

Ձէրրի Փէքթօրալը ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամէն դեղերէ գերազանցն է և համեղ. բայց շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն։

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։ Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ Կը ծախուի նաև քաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ 581

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՒՏԱԲԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն՝ Մ. Էօժէն Բարաթօր
» Լիազօր գործակալ և քննիչ՝ Մ. Նազարէթ Նազրճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալեօղեան և Ղալըճեան Զմիւռնիա. Տամամեան և Գասպարեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնիա, եւն եւն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան միջնաւոր տեղեկներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիոյ-Հունգարական կառավարութեան Ներքին գործոց Նախարարութենէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՐԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Գ. Վ. Ուիթօլ, Ուիթօլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իպջէթ բաշա խան թիւ 6։ 686

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ

ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՌԻԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Ֆօն ԼԱՈՒԲԸ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Ֆօն ՎԷՍԴՖԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. Ֆօն ՍԲԱՆՁՕՆԻ ի Վիւրձպուրկ, բրոֆ. Ֆօն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ եւն եւն.

Այս վերջինը կը գրէ ինձ, իւր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տուէք ինձ թէ ո՞ւր գիմելու եմ այս սքանչելի դեղէն գնելու համար։»

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ռուադմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բազմաթիւ յանձնարարութեանց։

Այս Մաքրողական միակ ապահով դեղն է ընդդէմ Պնդութեան։

Մէկ մասնոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկես սրբանին մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթաս։ Եթէ ազդեցութիւնը շատ զօրեղ կամ արագ է, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ելնէ փորը։

Մանկանց համար ջրախառն Մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար։

Մանկանց վտանգաւոր թանչքին առաջքն առնելու լաւագոյն դարմանն է օրն երկու անգամ հանել փորը։

Արիւներթութեան. Սրբանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամբակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ)։

Հոմածորակ հիւանդութեանց, Թիֆօի, Քօլերայի եւն ատեն, մարդ զգուշանալու է ներքին կեղերէ։ Եթէ փորն օրը երկու անգամ ելնէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծաւալին։

Սրտածութ հիւանդութեան. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ։

Բոլոր արեւադարձային պարագայից մէջ, կաթուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, շնչելդժութիւն, փորին անմիջապէս ելնելը մեծ օգուտ կ'ընէ։ Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վտանգաւոր անմարսութեան մը առաջքը կ'առնու. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մի՛ մոռնաք այս հանգիստ դեղը։

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին գեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնելով յառաջ եկած աղիտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ աղեաց, պնդութիւն, արիւներթութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ։

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ 1 մեճիտիէ
$1/_2$ շիշ $1/_2$ »
$1/_4$ » $1/_4$ »
Գրեխը $1/_2$ մեճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրեխ մը և անունն էգիքէդներուն և շիշերուն վրայ։

ՏՐ. ՌԻԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս։—Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գազօբուլօսի դեղարանն, Քարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայսրական Պէշիքթաշի Թըրամուէյին։

Տոն. Մաչազրիխի դատարանն 3000 Ֆրանքի տուգանաց և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուինսման և Գոնդակէն խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելուն համար։ Պուա-լը-Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը։ (12 մայիս 1885)։ 979

ԺԱՆ ԲՍԱԼԴԻ.— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գափու, Կալաթայի աշտարակին դիմաց և Եալըճը փողոցին քով, Թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԸ ԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամէն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամէն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամէն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Սրահներու համար ամէն տեսակ օթոցներ, գանապէներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ.— Ամէն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։

Տոն. Զէփօթէլ ԲՍԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատուն չէա։ 691

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ՆԱԶԼՐՈՒԵԱՆ և Յ. ԽԱԶԻՊՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ

Ընկերութեանս մասնաճիւղը զանազան քաղաքաց հետ

Չինէ եւ Ճավայէ ուղղակի բերցած

Գերընտիր եւ ամեն տեսակի յարմար թէյեր

ԳՆԵՐ ՉԱՓԱՒՈՐ ԵՒ ՈՐՈՇԵԱԼ

Փորձը ամեն գովեստէ լաւագոյն միտի հաստատէ հինգ տարիէ ի վեր սոյն վաճառատան ըրած զոհողութիւնքն յաճախորդները գոհացնելու համար։

Պահչէ Գաբու Ճէլալ պէյ խանի դրան կից Թիւ 10

1000 18—78

ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ

ԲԱՌՏԻՆԱ (Գորսիքա), Բնական հանքաջուր երկաթախառն, թթուային, կաջային. ամենազդու դարման ընդդէմ արեան տկարութեան, դեղնութեան, տենդի, ստամոքսի ցաւերու, եւ արեան նուազութենէն յառաջ եկած ամեն հիւանդութեանց։ ՀԱՆԳՈՅՑԻՆ ԲՈԼՈՐ ՋՈՒՐԵՐԷՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑ։

Հանքին տէրն է Յ. Մոլինարի, 2, Պովօ փողոց, Մարսիլիա։ Կ. Պոլսոյ մէջ գործակալք են ԳԱՌՍՎԻՍ եւ ԲԵՌՏԻՒՔԻԴԻ, Ասա խան, 4, Մաքսի փողոց, Ղալաթիա։ Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանաց մէջ։

621

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլէ Միջերկրականէ ուղիղ գծով

ըշենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Փանքրաս	4200	Սֆինքս	3000
Թեբոս	4000	Օսայրիս	3000
Թամանիս	4000	Նեֆթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Իսիս	300
Բիկօ	3250	Լոգիա	800
Մոկատտա	3250	Ռիհիա	800
Մարիոթիս	3250	Սեթի	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ
841 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրփուլ

ՅՈՒՆԱՒՈՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բօրտօյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է «Միկոնէ» որ սեպտեմբեր 7ին Մարսիլիայէն և սեպտեմբեր 14ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտուլէ որ պիտի մեկնի սեպտեմբեր 19ին։

Ուղեւորի և ապրանք ընդունողութեան

Նաւագնէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՐՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
536 Մահմուտէ փողոց, Թիւ 14

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրփուլէ և Արեւելեան գծի.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրիան	2500	Ֆամենեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլաւեան	3700
Աթենեան	2500	Իբերեան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրեան	5500
Բավարիան	6000	Իստրեան	5500
Բուլկարիան	6000	Լեսբեան	2200
Քասթէլեան	800	Լիկիական	2500
Սայփրենեան	2000	Լիսպոն	800
Ցուրա	700	Օլուրթօ	700
Եճիփշըն	3700	Բեհեմեան	3800
Ֆալկիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆայերեան	3700	Վիրճինեան	6800

Լերոյեան շոգենաւը, նաւապետ Մաքքանբէյ, այսօր Լիվըրփուլէն տուտ հասաւ.

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ

Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրփուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալթար, Պ. Գ. Քարվըր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաճման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլերի.
Շիրա, Յ. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիթօլ և ընկ.
846

ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրփուլէ, Միջերկրականէ և Օտեսայի գծի կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Ալա Սոֆիա	3,000	Գրէյ
Արարատ	2,500	Ռոպըրթս
Անգոստա	2,500	Գրուիքշանգ
Լոքրիա	2,500	Ուիլեամ
Մասէտոնիա	3,500	Մորոզ
Բուլկէրիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրութիւն կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ Ե. ԸՆԿ
536 Գործակալք

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճելօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտինօ	2,500
Քասսիօ	3,500	Միլօ	2,000
Քորոմինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Չրակօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Դէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիլէօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամպիա	2,400	Օթթօ	2,000
Գոթօ	2,000	Բաաիֆիկ	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Ցիտօ	2,500	Բառզէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քէզօ	2,800
Էրակօ	2,600	Բիայթօ	1,400
Ցրադօ	2,600	Բրնատօ	3,200
Ֆալքօն	800	Բօլլօ	2,000
Ֆիտօ	1,700	Բօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Բօմէօ	3,500
Կաշիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սարֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնտօ	1,300
Հանկօ		Թասսօ	1,300
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,600
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրթ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիտօ	2,300	Քասսիօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօֆօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	41,0

Քէյրօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 7ին և 22ին տուտ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւնկընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
851 խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գումգաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի-գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի-գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գումգաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն թիւ 1 և 2 կառաշարքերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախմբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։

576